

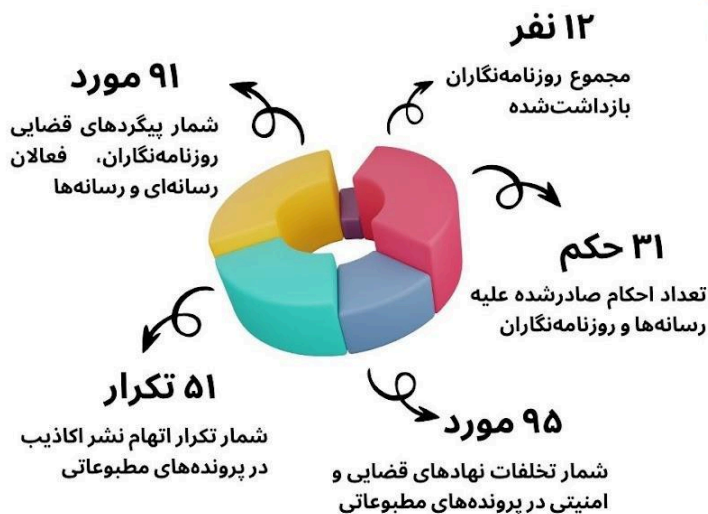
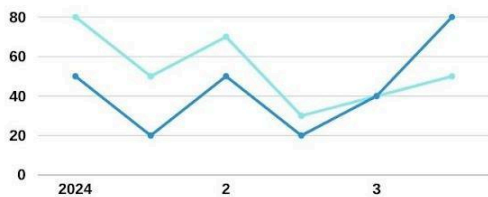
DeFFI

Defending Free Flow Of Information Organization

گزارش فصلی سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ایران؛

سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ (۱۴۰۲ - ۱۲ فروردین ۱۴۰۳)

گزارش فصلی سرکوب رسانه و روزنامه‌نگاران در ایران
سه ماهه اول 2024

فهرست

- ۱- مقدمه..... 4
- ۲- خلاصه گزارش..... 5
- ۳- تحلیل آماری ماهانه و فصلی..... 8
 - ۳-۱- ژانویه ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها..... 8
 - ۳-۲- فوریه ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها..... 10
 - ۳-۳- مارس ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها..... 12
 - ۳-۴- فصل اول ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها..... 14
 - ۳-۵- فصل اول ۲۰۲۴؛ بررسی آماری اتهام «نشر اکاذیب» در پرونده‌های مطبوعاتی..... 17
- ۴- رویدادنگاری و تحلیل الگوهای سرکوب در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۴..... 19
 - تداوم جنگ اسرائیل و حماس در غزه..... 19
 - انفجار مرگبار در مراسم سالگرد قاسم سلیمانی..... 19
 - توقیف فردای اقتصاد..... 20
 - «هک» سامانه قوه قضاییه توسط گروه عدالت علی..... 22
 - برگزاری انتخابات مجلس و خبرگان..... 23
 - انتشار گزارش کمیته مستقل حقیقت یاب شورای حقوق بشر سازمان ملل..... 25
 - افشای فساد مالی کاظم صدیقی..... 25
 - بیش از یک ماه توقف برگزاری دادگاه‌های مطبوعاتی..... 27
- ۵- گاه‌شمار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در سه‌ماهه اول ۲۰۲۴..... 30
 - دادگاه مطبوعات روزنامه کارون را مجرم شناخت..... 30
 - صدور قرار مجرمیت علیه پایگاه خبری نیرو نیوز..... 30
 - شکایت شهرداری میناب از پایگاه خبری صدای میناب..... 30
 - صدور قرار مجرمیت علیه روزنامه شرق..... 30
 - سینما مثبت در دادگاه مطبوعات مجرم شناخته شد..... 30
 - صدور قرار محکومیت علیه روزنامه اعتماد..... 31
 - اصلاحات نیوز و میز نفت از اتهامات انتسابی تبرئه شدند..... 31
 - دادگاه مطبوعات علیه بولتن نیوز قرار مجرمیت صادر کرد..... 31
 - دیدارنیوز به‌عنوان اولین رسانه در سال ۲۰۲۴ فیلتر شد..... 31

- 31..... صدور قرار مجرمیت علیه هفته‌نامه میدان آزادی
- 31..... دادگاه مطبوعات خبرگزاری برنا را مجرم شناخت
- 32..... مجلس شورای اسلامی از ۹ دی شکایت کرد
- 32..... خبرآنلاین تحت فشار نهادهای امنیتی، نظرسنجی‌اش را حذف کرد
- 32..... تلویزیون فارسی‌زبان من‌وتو به کار خود پایان داد
- 32..... محرومیت سه روزنامه‌نگار زن از ملاقات با خانواده
- 33..... مصادره اموال یغما فشمخامی برای سومین بار
- 33..... حسن عباسی؛ اولین روزنامه‌نگار بازداشت شده در سال ۲۰۲۴
- 33..... صدور قرار مجرمیت علیه وحید ضرابی
- 33..... دادگاه مطبوعات منصور قنواتی را مجرم شناخت
- 33..... دادگاه مطبوعات، مهدی رحمانیان را مجرم شناخت
- 33..... شکنجه روانی ابراهیم رشیدی در زندان اردبیل
- 34..... یک روز پس از آزادی؛ تشکیل پرونده جدید علیه نیلوفر حامدی و الهه محمدی
- 34..... مهرداد درواع به حبس محکوم شد
- 34..... محمد معینی از اتهام انتسابی تبرئه شد
- 34..... صدور قرار محکومیت علیه بابک امینی در دادگاه مطبوعات
- 35..... سینا بندعلیزاده برای حفظ بیضه اسلام بازداشت شد
- 35..... دادگاه مطبوعات مهدی انوشه‌ای را تبرئه کرد
- 35..... وحید حاجی‌پور در دادگاه مطبوعات تبرئه شد
- 35..... فیلم‌بردار مسجد ملکی زاهدان به حبس محکوم شد
- 36..... دادگاه مطبوعات، هادی کسای زادگان را مجرم شناخت
- 36..... غزاله زارع، به دلیل فعالیت رسانه‌ای دایی‌اش به حبس محکوم شد
- 36..... حمله به خبرنگاران صدای آمریکا و بی‌بی‌سی فارسی در کانادا
- 36..... ارسال رسولی برای اجرای حکم زندان بازداشت شد
- 37..... پریسا صالحی به یک سال حبس محکوم شد
- 37..... خانه الهه رمضان‌پور در گرگان تفتیش شد
- 37..... بهروز بهزادی به جزای نقدی محکوم شد
- 37..... دادستان تهران علیه شهرزاد همتهی اعلام جرم کرد

- 37..... بازداشت و بازجویی آوات مام‌سلیم در اداره اطلاعات پیرانشهر
- 38..... مراسم خاک‌سپاری سپهر شیرانی، شهروند خبرنگار بلوچ، برگزار شد
- 38..... ابراهیم مینگل، شهروند خبرنگار، با تودیع وثیقه آزاد شد
- 38..... حکم زندان نسرین حسنی اجرا شد
- 38..... فرهیختگان و خبرنگار این روزنامه از اتهامات انتسابی تبرئه شدند
- 39..... هادی کسای‌زاده به شش ماه زندان محکوم شد
- 39..... فردای اقتصاد توقیف و روزنامه‌نگارانش بازداشت شدند
- 40..... منصور ایران‌پور به جزای نقدی محکوم شد
- 40..... نسرین حسنی به یک سال زندان محکوم شد
- 40..... کیمیا فتحی‌زاده به دادگاه کیفری سیرجان احضار شد
- 40..... دادگاه مطبوعات، روزنامه شرق را مجرم شناخت
- همزمان با آزادی سلطانعلی عابدی از زندان، این روزنامه‌نگار در پرونده‌ای دیگر به حبس محکوم شد
- 41..... حکم زندان روح‌الله نخعی اجرا شد
- 41..... هادی کسای‌زاده به جزای نقدی محکوم شد
- 41..... ابراهیم رشیدی با تودیع وثیقه از زندان مشکین‌شهر آزاد شد
- 41..... دو فیلم‌بردار مسجد مکی به حبس محکوم شدند
- 42..... سارا معصومی به شش ماه حبس تعلیقی محکوم شد
- 42..... پویا دبیری‌مهر به جزای نقدی محکوم شد
- 42..... کیمیا فتحی‌زاده، خبرنگار، به زندان و جزای نقدی محکوم شد
- 42..... محکومیت صبا آذریک به سه سال زندان
- 43..... توقف اجرای حکم؛ سعیده شفیع‌ی از زندان اوین آزاد شد
- 43..... امید فراغت، روزنامه‌نگار، احضار، بازداشت و تهدید شد
- 43..... مریم شکرانی، روزنامه‌نگار، به جزای نقدی محکوم شد
- 43..... توقیف فردای اقتصاد؛ آزادی نیکان خبازی همزمان با تداوم بازداشت علی تسنیمی
- 43..... محکومیت سومین روزنامه‌نگار به دلیل نوشتن درباره آرمیتا گراوند
- 44..... توقف اجرای حکم؛ نسیم سلطان‌بیگی از زندان اوین آزاد شد
- 44..... پیگرد قضایی و قطع آگهی‌های دولتی روزنامه بشارت یزد در پی انتشار گزارشی انتقادی

- 44.....تمامی مسئولان سازمان محیط زیست در پرونده واژگونی اتوبوس خبرنگاران تبرئه شدند.....44
- 44.....پس از انتشار یک استوری انتقادی، حنا خلج، عکاس، از خبرگزاری ایرنا اخراج شد.....44
- 44.....آفتاب یزد پس از ۲۴ سال فعالیت به کار خود پایان داد.....44
- 45.....عباسعلی مصلحی، روزنامه‌نگار، مجموعاً به ۷۴ ماه زندان محکوم شد.....45
- 45.....ابوبکر توحیدی، فعال رسانه‌ای، از زندان زاهدان آزاد شد.....45
- 45.....بازداشت موقت احسان قنبردادی، فعال رسانه‌ای، پس از انتقاد از فرماندار زابل.....45
- 45.....تداوم حبس مهدی افشارنیک در زندان اوین، در دومین ماه از زمان بازداشت.....45
- 45.....تداوم بازداشت و بلاتکلیفی علی تسنیمی در بازداشتگاه آگاهی شاپور.....45
- 46.....کامیار فکور با پایان مرخصی به زندان اوین بازگشت.....46
- 46.....حمله با چاقو به مجری تلویزیون ایران اینترنشنال در لندن.....46
- 47.....حسن عباسی، روزنامه‌نگار، به دادسرای فرهنگ و رسانه احضار شد.....47
- 48.....۶- روزنامه‌نگاران زندانی در پایان ماه مارس.....48**
- 48.....ویدا ربانی.....48
- 48.....نسرین حسنی.....48
- 49.....کامیار فکور.....49
- 49.....مهدی افشارنیک.....49
- 50.....روح‌الله نخعی.....50
- 51.....علی تسنیمی.....51
- 52.....۷- پانویس.....52**

این گزارش تحلیلی-آماری، گزارش سه ماهه اول سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات (Defending Free Flow of Information) در سال ۲۰۲۴ است؛ گزارشی شامل داده‌های مربوط به موارد نقض حقوق رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروند خبرنگاران در ایران در دوره زمانی اژانویه ۲۰۲۴ تا ۳۱ مارس ۲۰۲۴ (۱۱دی ۱۴۰۲ - ۱۲ فروردین ۱۴۰۳).

یافته‌های این گزارش بر پایه گفت‌وگوی دفاع از جریان آزاد اطلاعات با منابع آگاه، گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌های همکار[۱]، اظهارات مقام‌ها و رسانه‌های دولتی و تحلیل آماری داده‌های جمع‌آوری‌شده، تدوین شده است.

به‌رغم سازوکار سازمان‌یافته و امنیتی در ایران برای اختلال در اطلاع‌رسانی مستقل، پژوهش‌گران سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات تلاش کردند، با پایبندی به اصل بی‌طرفی، رعایت قواعد حقوقی و با پرهیز از جهت‌گیری‌های سیاسی، تمامی رویدادهای منجر به نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها را پیگیری و مستند کنند.

با این وجود آمارها و رویدادهای ثبت‌شده در این گزارش، تنها شامل داده‌هایی است که دفاع از جریان آزاد اطلاعات امکان جمع‌آوری، راستی‌آزمایی و مستندکردن آن را یافته است. به‌دلیل سازوکار چندلایه سرکوب در ایران، احتمالاً موارد نقض حق دسترسی آزاد شهروندان ایرانی به اطلاعات و شمار رسانه‌ها، روزنامه‌نگاران و شهروند خبرنگارانی که در معرض سرکوب توسط جمهوری اسلامی ایران قرار گرفتند، بیشتر از آمارها و رویدادهای ثبت‌شده در این گزارش است.

در این گزارش، شماری از پرونده‌های مستندشده در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، برای حفظ امنیت روزنامه‌نگاران و ممانعت از تشدید فشار امنیتی بر آنها، تنها به‌شکل آمار منعکس شده است. جزئیات این پرونده‌ها به‌شکل عمومی منتشر نخواهد شد و تنها در قالب گزارشات حقوق بشری در اختیار شماری از نهادهای بین‌المللی قرار خواهد گرفت. رسانه‌ها

و یا سازمان‌های حقوق بشری که در پژوهش‌ها و گزارشات خود نیاز به جزئیات این پرونده‌ها داشته باشند، می‌توانند از طریق آدرس ایمیل info@deffi.org با مدیران دفاع از جریان آزاد ارتباط برقرار کنند.

۲- خلاصه گزارش

گزارش فصلی سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ (۱۴۰۲ - ۱۴۰۳) با استناد به ۱۰۷ پرونده جدید مطبوعاتی مستندشده توسط سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات و مجموعاً ۱۲۴ پرونده مطبوعاتی که بر پایه داده‌های جمع‌آوری‌شده از منابع دست‌اول و گزارش‌های منتشرشده در رسانه‌ها و نهادهای حقوق بشری همکار به‌روزرسانی شدند، تهیه شد.

در سه ماهه اول ۲۰۲۴

بر پایه یافته‌های این گزارش که در ۵۲ صفحه تنظیم شده است، سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران توسط جمهوری اسلامی در ماه‌های ژانویه، فوریه و مارس، به شکل سازمان‌یافته، هدفمند و کم‌نوسان ادامه داشت. **جمهوری اسلامی مجموعاً در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، دست‌کم ۹۱ روزنامه‌نگار، فعال رسانه‌ای و رسانه را تحت پیگرد قضایی و امنیتی قرار داد.**

در طول سه ماه، جمهوری اسلامی دست‌کم اقدام به بازداشت خودسرانه ۱۲ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای کرد، سه روزنامه‌نگار برای اجرای حکم بازداشت و به زندان منتقل شدند، ۹ روزنامه‌نگار به نهادهای قضایی و امنیتی احضار شدند، خانه یک روزنامه‌نگار با هجوم نیروهای امنیتی مورد تفتیش قرار گرفت، اموال یک روزنامه‌نگار دیگر مصادره شد و یک خبرگزاری عکاس خبری‌اش را به دلیل انتقاد از مقام‌های دولتی اخراج کرد.

از آغاز ۲۰۲۴ میلادی تا پایان سومین ماه از این سال، علیه ۲۱ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای پرونده قضایی تشکیل شد، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی ۲۰ روزنامه‌نگار را در پرونده‌های جداگانه مجرم شناختند و ۲۴ روزنامه‌نگار و مدیر مسئول رسانه -شامل هفت زن و ۱۷ مرد- در ۲۶ پرونده جداگانه -با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و احتساب آخرین حکم صادرشده در هر پرونده- مجموعاً به ۱۴ سال و هفت ماه زندان، ۹۹ میلیون تومان جزای نقدی، دو سال تبعید، چهار سال محرومیت از فعالیت در حرفه روزنامه‌نگاری، چهار سال منع فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور محکوم شدند.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی تنها در طول سه ماه، دست‌کم در ۹۵ مورد حقوق قانونی روزنامه‌نگارانی که مورد پیگرد قضایی قرار گرفته بودند را نقض کردند. شمار تخلفات نهادهای قضایی و امنیتی در پرونده‌های مطبوعاتی در ماه ژانویه ۳۳ مورد، در ماه فوریه ۴۲ مورد و در ماه مارس ۲۰ مورد بود.

محرومیت ۱۳ روزنامه‌نگار زندانی و یا بازداشت‌شده از ملاقات با خانواده، ۹ مورد محروم کردن روزنامه‌نگاران بازداشتی از داشتن وکیل، سه مورد اعمال شکنجه روانی روزنامه‌نگار بازداشتی، شش مورد حبس روزنامه‌نگاران در شرایط غیر انسانی بازداشتگاه، دو مورد بازداشت بدون ارائه حکم قضایی، ۹ مورد ضبط لوازم شخصی روزنامه‌نگاران بدون ارائه حکم قانونی، دو مورد بازداشت طولانی‌مدت روزنامه‌نگاران برخلاف قوانین مصوب در ایران و دست‌کم دو مورد حبس فراقانونی روزنامه‌نگاران در سلول انفرادی، تنها بخشی از موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ بود که دفاع از جریان امکان مستندسازی آن را یافت.

در فصل اول سال ۲۰۲۴، سرکوب رسانه‌ها در ایران نیز مشابه روزنامه‌نگاران در این کشور، بدون توقف و با خط سیری کم‌نوسان ادامه داشت. در ۲۵ پرونده مستندشده در این دوره، جمهوری اسلامی اقدام به توقیف دو رسانه کرد، دادگاه‌های مطبوعاتی دست‌کم ۱۰ روزنامه و خبرگزاری را در پرونده‌های جداگانه مجرم شناختند، علیه پنج رسانه از سوی مقام‌ها و یا نهادهای دولتی ثبت شکایت شد، یک روزنامه پس از ۲۴ سال فعالیت تعطیل شد و یک نشریه به دلیل فشارهای امنیتی به کار خود پایان داد.

طی این مدت، ۱۴ مدیر مسئول رسانه در ۱۸ پرونده جداگانه مورد پیگرد قضایی قرار گرفتند، دادگاه‌های مطبوعاتی علیه هشت مدیر مسئول قرار مجرمیت صادر کردند، چهار پرونده شکایت از مدیران مسئول رسانه‌ها در دستگاه قضایی ثبت شد و در دادگاه‌های مطبوعاتی برگزار شده، مجموعاً یک سال زندان و ۶۰ میلیون تومان جزای نقدی علیه رسانه‌ها و مدیر مسئولان آن صادر شد.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، از ابتدای سال ۲۰۲۴ تا پایان سومین ماه از این سال میلادی، نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی، موضوع مواد ۶۹۸ و ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۵۱ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها بود.

این آمار نشان می‌دهد، در ۶۴ درصد از پرونده‌های تشکیل‌شده علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران، نشر اکاذیب، دست‌کم یکی از اتهامات تکرار شده در پرونده‌ها بوده است.

تکرار اتهام نشر اکاذیب در پرونده‌های مطبوعاتی اثبات می‌کند، جمهوری اسلامی به شکل هدفمند در تلاش برای اعتبارزدایی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌های غیردولتی است؛ اقدامی که در بستری فراقانونی و فاقد مصادیق مجرمانه انجام می‌شود.

تحلیل آماری و رویدادنگاری دفاع از جریان آزاد اطلاعات نشان می‌دهد، بخش مهمی از واکنش نهادهای قضایی، امنیتی و سیاسی جمهوری اسلامی به رویدادهای اجتماعی از الگوهایی از پیش طراحی‌شده پیروی می‌کند. تکرار این الگوهای سرکوب در رویدادهای مشابه، درکنار تغییر بخشی از این الگوها - به‌ویژه در مواجهه با رویدادهای اجتماعی و فعالیت‌های رسانه‌ای و حقوق بشری اپوزیسیون - نشان می‌دهد، سازوکار سرکوب اطلاع‌رسانی مستقل در ایران، سازمان‌یافته است و این پروتوکل‌ها به شکل مستمر به‌روز می‌شود.

۳- تحلیل آماری ماهانه و فصلی

۳-۱- ژانویه ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها

سال ۲۰۲۴ میلادی در ایران، با تداوم حبس دست‌کم ۹ روزنامه‌نگار در زندان‌ها و بازداشتگاه‌های این کشور آغاز شد. نیلوفر حامدی، الهه محمدی، نسیم سلطان‌بیگی، ویدا ربانی و سعیده شفیعی در بند زنان زندان اوین، سلطانه‌علی عابدی و ابوبکر توحیدی در زندان زاهدان، ابراهیم رشیدی در بازداشتگاه اداره اطلاعات اردبیل و کامیار فکور در زندان اوین، وارد سال ۲۰۲۴ میلادی شدند.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات، طی دوره زمانی از ژانویه ۲۰۲۴ تا ۳۱ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱دی ۱۴۰۲ - ۱۱بهمن ۱۴۰۲)، مجموعاً ۲۵ روزنامه‌نگار یا مدیرمسئول رسانه - شامل شش زن و ۱۹ مرد- تحت تعقیب قضایی قرار گرفتند.

تنها طی ۳۱ روز، سه روزنامه‌نگار بازداشت شدند، یک روزنامه‌نگار برای اجرای حکم زندان دستگیر شد و چهار روزنامه‌نگار در پرونده‌های جداگانه مجموعاً - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و با احتساب آخرین حکم صادر شده در پرونده- به سه سال زندان، ۲۰ میلیون تومان جزای نقدی، دو سال تبعید، دو سال ممنوعیت خروج از کشور و دو سال ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی محکوم شدند.

در پرونده‌های تشکیل‌شده و یا احکام صادرشده علیه روزنامه‌نگاران در ماه ژانویه، «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی» موضوع ماده ۶۹۸ و ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۱۰ تکرار، «تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ با چهار تکرار، «کشف حجاب» موضوع ماده ۶۳۸ و ۶۳۹ با دو تکرار، «توهین به رهبری» موضوع ماده ۵۱۴ با یک تکرار و «افشای اسناد طبقه‌بندی شده» موضوع ماده ۵۰۵ با یک تکرار، اتهامات تکرار شده در پرونده‌ها و احکام صادرشده علیه روزنامه‌نگاران بودند.

طی ماه ژانویه ۲۰۲۴، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی برای هشت روزنامه‌نگار قرار مجرمیت صادر کردند، علیه پنج روزنامه‌گار و یا مدیرمسئول رسانه، اعلام جرم شد و یا یک نهادهای دولتی یا نظامی از آنها به دلیل فعالیت رسانه‌ای شکایت کرد، اموال یک روزنامه‌نگار مصادره شد و نهادهای امنیتی اقدام به ضبط لوازم شخصی یک روزنامه‌نگار دیگر کردند.

مقام‌های قضایی و امنیتی جمهوری اسلامی، طی ماه ژانویه، دست‌کم ۳۳ تخلف را علیه روزنامه‌نگاران زندانی ثبت کردند؛ هشت مورد برگزاری دادگاه غیرعلنی، شش مورد محرومیت روزنامه‌نگاران زندانی از ملاقات و یا تماس تلفنی با خانواده، سه مورد برگزاری دادگاه بدون حضور هیات منصفه، دو مورد حبس در شرایط غیر انسانی، دو مورد محروم کردن روزنامه‌نگار بازداشتی از داشتن وکیل، دو مورد عدم ارائه حکم قضایی هنگام بازداشت، دو مورد نگهداری زندانی بیش از مدت قانونی در بازداشت موقت، دو مورد اعمال شکنجه روحی و در دو مورد حبس کردن روزنامه‌نگار بازداشتی در سلول انفرادی به مدت طولانی.

در ژانویه ۲۰۲۴، رسانه‌ها و مدیران مسئولان آن نیز مشابه روزنامه‌نگاران ماهی دشوار را سپری کردند. به دستور کارگروه مصادیق مجرمانه، پایگاه خبری - تحلیلی دیدارنیوز - به‌عنوان اولین رسانه در سال ۲۰۲۴ - فیلتر شد.

در این ماه دست‌کم ۱۳ روزنامه و وبسایت خبری تحت تعقیب قضایی قرار گرفتند. بین یک ژانویه تا روز ۳۱ این ماه، علیه چهار رسانه ثبت شکایت شد، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی هشت رسانه را مجرم شناختند، یک رسانه فیلتر شد و دو رسانه در دادگاه‌های تشکیل‌شده تبرئه شدند.

در پرونده‌های تشکیل‌شده و یا احکام صادرشده علیه رسانه‌ها در ژانویه ۲۰۲۴، «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی» با ۱۱ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به رسانه‌ها بود.

برای دسترسی به جزئیات کامل گزارش ماه ژانویه ۲۰۲۴، بر روی [لینک](#) کلیک کنید.

۳-۲- فوریه ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها

دومین ماه از سال ۲۰۲۴ میلادی، با تداوم حبس دست‌کم هفت روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌های ایران آغاز شد؛ نسیم سلطان‌بیگی، ویدا ربانی و سعیده شفیعی در بند زنان زندان اوین، سلطانه‌علی عابدی و ابوبکر توحیدی در زندان زاهدان، ابراهیم رشیدی در زندان مشکین‌شهر و کامیار فکور در زندان اوین.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، در فاصله زمانی ۲۹ فوریه ۲۰۲۴ تا ۲۹ فوریه ۲۰۲۴ (۱۲ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۰ اسفند ۱۴۰۲)، جمهوری اسلامی دست‌کم ۳۵ روزنامه‌نگار و مدیرمسئول رسانه - شامل ۲۶ مرد و ۹ زن - را تحت پیگرد قضایی قرار داد.

شمار پیگردهای قضایی روزنامه‌نگاران و مدیر مسئولان رسانه‌های ایرانی در ماه فوریه نسبت به مدت مشابه ماه پیش از آن ۴۰ درصد افزایش یافت. در ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱ دی ۱۴۰۲ - ۱۱ بهمن ۱۴۰۲)، مجموعاً ۲۵ روزنامه‌نگار یا مدیرمسئول رسانه - شامل شش زن و ۱۹ مرد - تحت تعقیب قضایی قرار گرفته بودند.

تنها در طول ۲۹ روز، جمهوری اسلامی اقدام به بازداشت فراقانونی دست‌کم هفت روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای کرد، دو روزنامه‌نگار برای تحمل حبس، بازداشت و به زندان منتقل شدند، هشت روزنامه‌نگار به نهادهای قضایی و امنیتی احضار شدند، علیه شش روزنامه‌نگار از سوی نهادهای دولتی ثبت شکایت شد، دادگاه مطبوعات یک روزنامه‌نگار را مجرم شناخت و ۱۲ روزنامه‌نگار در پرونده‌های جداگانه مجموعاً - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و با احتساب آخرین حکم صادر شده در پرونده - به شش سال و ۹ ماه و یک روز زندان، ۶۷ میلیون تومان جزای نقدی و شش سال محرومیت از حرفه روزنامه‌نگاری محکوم شدند.

در پرونده‌های تشکیل‌شده و یا احکام صادرشده علیه روزنامه‌نگاران در ماه فوریه، «نشر اکاذیب با هدف تشویش افکار عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۱۴ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به فعالان رسانه‌ای بود.

«تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی با سه تکرار، «افترا»، موضوع مواد ۶۹۷ و ۶۹۹ این قانون با دو تکرار و «کشف حجاب»، موضوع ماده ۶۳۸، «افشای اسناد طبقه‌بندی شده»، موضوع ماده ۵۰۵، «هتک حیثیت»، موضوع مواد ۷۴۴ تا ۷۴۶ و «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰، هر کدام با یک تکرار، آمار اتهامات منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران و مدیر مسئولان رسانه‌ها بودند.

در ماه فوریه ۲۰۲۴ نیز مطابق سال‌های گذشته، در هیچ‌کدام از ۱۳ پرونده‌ای که در آن دستگاه قضایی اقدام به برگزاری دادگاه علیه روزنامه‌نگاران کرد، این دادگاه‌ها -برخلاف قانون مصوب مطبوعات- علنی و با حضور رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران مستقل برگزار نشد.

نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی، در طول فوریه، دست‌کم ۴۲ بار حقوق قانونی روزنامه‌نگارانی که مورد پیگرد قضایی قرار گرفتند را نقض کردند. برگزاری دادگاه غیر علنی با ۱۵ تکرار، ضبط اموال روزنامه‌نگاران بدون ارائه حکم قانونی با هشت تکرار، ممانعت از ملاقات روزنامه‌نگار بازداشت‌شده با خانواده با هفت تکرار، محروم کردن روزنامه‌نگاران بازداشتی از داشتن وکیل با شش تکرار، برگزاری دادگاه بدون حضور هیات منصفه مطبوعاتی با پنج تکرار و صدور حکم بدون برگزاری جلسه دادگاه با یک تکرار، حقوق نقض‌شده روزنامه‌نگاران در یک ماه گذشته بود.

در ماه فوریه ۲۰۲۴، رسانه‌های ایرانی در داخل این کشور نیز شاهد برخورد فراقانونی بی‌سابقه با رسانه فردای اقتصاد بودند. پلیس امنیت اقتصادی تهران، بدون ارائه حکم توقیف و در نبودن اسناد و شواهد تایید کننده جرم، ۲۰ روز مانع از فعالیت فردای اقتصاد شد.

در این ماه، شش رسانه تحت تعقیب قضایی قرار گرفتند که از این تعداد، یک رسانه توقیف شد، سه رسانه در دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی مجرم شناخته شدند و دو رسانه با برگزاری دادگاه از اتهامات انتسابی تبرئه شدند.

دادگاه‌های برگزار شده علیه رسانه‌ها در ماه فوریه نیز برخلاف قانون مطبوعات، غیرعلنی برگزار شد. «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی»، پرتکرارترین اتهام منتسب شده به رسانه‌ها در این ماه بود.

برای دسترسی به جزئیات کامل گزارش ماه فوریه ۲۰۲۴، بر روی [لینک](#) کلیک کنید.

۳-۳- مارس ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها

ماه مارس ۲۰۲۴، با تداوم حبس دست‌کم ۱۰ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌ها و بازداشتگاه‌های ایران آغاز شد؛ سعیده شفیعی، نسیم سلطان‌بیگی و ویدا ربانی در زندان اوین، نسرین حسنی در زندان بجنورد، ابوبکر توحیدی در زندان زاهدان، کامیار فکور، روح‌الله نخعی و مهدی افشارنیک در زندان اوین و علی تسنیمی و نیکان خبازی در بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران.

در ماه مارس (۱۱ اسفند ۱۴۰۲ تا ۱۲ فروردین ۱۴۰۳)، بر پایه ۲۱ پرونده جدید مستندشده و یا به‌روز شده توسط سازمان دفاع از جریان آزاد اطلاعات، دست‌کم ۱۷ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای ایرانی - شامل پنج زن و ۱۲ مرد - تحت پیگرد قضایی قرار گرفتند.

شمار پیگردهای قضایی روزنامه‌نگاران در ماه مارس، کمترین میزان از آغاز سال میلادی جدید بود. این تعداد در ماه فوریه ۲۰۲۴ (۱۲ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۰ اسفند ۱۴۰۲)، ۳۵ روزنامه‌نگار و مدیر مسئول رسانه بود که نسبت به مدت مشابه ماه قبل‌تر ۴۰ درصد افزایش نشان می‌داد. در ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱ دی ۱۴۰۲ - ۱۱ بهمن ۱۴۰۲)، مجموعاً ۲۵ روزنامه‌نگار یا مدیرمسئول رسانه تحت تعقیب قضایی قرار گرفته بودند.

بین روزهای یک مارس ۲۰۲۴ تا روز ۳۱ این ماه، جمهوری اسلامی دست به بازداشت خودسرانه دو روزنامه‌نگار زد، قرار بازداشت موقت دو روزنامه‌نگار که پیش‌تر دستگیر شده بودند، تمدید شد، دادسرای فرهنگ و رسانه یک روزنامه‌نگار را احضار کرد، علیه دو روزنامه‌نگار پرونده قضایی تشکیل شد، نهادهای امنیتی یک روزنامه‌نگار را تهدید به بازداشت کردند، یک خبرگزاری دولتی عکاس خبری‌اش را به دلیل انتقاد از مقام‌های دولتی اخراج کرد، اجرای حکم دو روزنامه‌نگار زندانی متوقف شد و سه فعال رسانه‌ای از زندان و بازداشتگاه‌های ایران آزاد شدند.

در دادگاه‌های برگزار شده در ماه مارس، پنج روزنامه‌نگار در شش پرونده جداگانه - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و اعمال آخرین حکم صادرشده در هر پرونده - مجموعاً به چهار سال و ۱۰ ماه زندان و ۱۲ میلیون تومان جزای نقدی محکوم شدند.

در پرونده‌های تشکیل‌شده و یا احکام صادرشده علیه روزنامه‌نگاران در ماه مارس، «نشر اکاذیب با هدف تشویش افکار عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با هفت بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به فعالان رسانه‌ای بود.

«تبلیغ علیه نظام» موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی با دو تکرار، «توهین به مقدسات» موضوع ماده ۵۱۳ از این قانون و «اهاانت به علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی» موضوع ماده ۵۱۴ قانون مجازات اسلامی هر کدام با یک تکرار، سایر اتهامات منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای در پرونده‌های مطبوعاتی بود.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی تنها در طول ماه مارس، دست‌کم ۲۰ تخلف را در پرونده‌های مطبوعاتی ثبت کردند.

چهار مورد برگزاری دادگاه مطبوعاتی بدون حضور هیات منصفه، شش مورد برگزاری دادگاه مطبوعاتی به‌شکل غیر علنی، اعمال شکنجه روانی علیه دو روزنامه‌نگار بازداشت‌شده، دو مورد ممانعت از دسترسی روزنامه‌نگاران بازداشتی به وکیل، محروم کردن یک روزنامه‌نگار بازداشت‌شده از دسترسی به خدمات پزشکی کافی و موثر و حبس یک روزنامه‌نگار در شرایط غیر انسانی بازداشتگاه، موارد نقض حقوق قانونی روزنامه‌نگاران بود که طی ماه مارس تحت پیگیری قضایی و امنیتی قرار گرفتند.

مشابه ماه‌های گذشته، در طول ماه مارس نیز فشارهای امنیتی و نقض حقوق رسانه‌ها ادامه پیدا کرد. طی این مدت، روزنامه سراسری آفتاب یزد پس از ۲۴ سال فعالیت تعطیل شد، نشریه ناداستان به دلیل فشارهای امنیتی و تشکیل پرونده‌های قضایی متعدد برای

مدیر مسئول آن به کار خود پایان داد و روزنامه استانی بشارت یزد به دلیل انتشار گزارشی انتقادی درباره آسیب‌های زیست محیطی یک معدن تحت پیگرد قضایی قرار گرفت و همزمان آگهی‌های دولتی که یکی از منابع اصلی درآمدی این رسانه بود، قطع شد.

برای دسترسی به جزئیات کامل گزارش ماه مارس ۲۰۲۴، بر روی [لینک](#) کلیک کنید.

۳-۴- فصل اول ۲۰۲۴؛ بررسی آماری موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها

سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ (۱۱دی ۱۴۰۲ - ۱۲فروردین ۱۴۰۳)، درحالی سپری شد که اختلال در اطلاع‌رسانی مستقل در ایران و سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در این کشور بی‌وقفه ادامه پیدا کرد.

در پایان این فصل، کماکان دست‌کم شش روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌ها و بازداشتگاه‌های ایران محبوس بودند؛ ویدا ربانی در زندان اوین، نسرین حسنی در زندان بجنورد، کامیار فکور، روح‌الله نخعی و مهدی افشارنیک در زندان اوین و علی تسنیمی در بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران.

طی این مدت، دفاع از جریان آزاد اطلاعات، موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها را در ۱۲۴ پرونده مطبوعاتی مستند و یا به‌روزرسانی کرد، موفق به کشف و مستند کردن بخشی از الگوهای جدید سرکوب مطبوعات توسط جمهوری اسلامی شد و سهم این سازمان از مجموع گزارشات منتشرشده در ارتباط با موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ایران را به ۳۲ درصد افزایش داد.

جمهوری اسلامی مجموعاً در ماه‌های ژانویه، فوریه و مارس ۲۰۲۴، دست‌کم ۷۷ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای را تحت پیگرد قضایی و امنیتی قرار داد. این تعداد در ماه ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱دی ۱۴۰۲ - ۱۱بهمن ۱۴۰۲)، مجموعاً ۲۵ روزنامه‌نگار یا مدیرمسئول رسانه -شامل شش زن و ۱۹ مرد-، در ماه فوریه (۱۲بهمن ۱۴۰۲ - ۱۰اسفند ۱۴۰۲)، ۳۵ نفر -شامل ۲۶ مرد و ۹ زن- و در ماه مارس (۱۱ اسفند ۱۴۰۲ تا ۱۲ فروردین ۱۴۰۳)، ۱۷ تن -شامل پنج زن و ۱۲ مرد- بود.

در طول سه ماه، جمهوری اسلامی دست‌کم اقدام به بازداشت خودسرانه ۱۲ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای کرد، سه روزنامه‌نگار برای اجرای حکم بازداشت و به زندان منتقل شدند، ۹ روزنامه‌نگار به نهادهای قضایی و امنیتی احضار شدند، خانه یک روزنامه‌نگار با هجوم

نیروهای امنیتی مورد تفتیش قرار گرفت، اموال یک روزنامه‌نگار دیگر مصادره شد و یک خبرگزاری عکاس خبری‌اش را به دلیل انتقاد از مقام‌های دولتی اخراج کرد.

از آغاز ۲۰۲۴ میلادی تا پایان سومین ماه از این سال، علیه ۲۱ روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای پرونده قضایی تشکیل شد، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی ۲۰ روزنامه‌نگار را در پرونده‌های جداگانه مجرم شناختند و ۲۴ روزنامه‌نگار و مدیر مسئول رسانه - شامل هفت زن و ۱۷ مرد- در ۲۶ پرونده جداگانه - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و احتساب آخرین حکم صادرشده در هر پرونده- مجموعاً به ۱۴ سال و هفت ماه زندان، ۹۹ میلیون تومان جزای نقدی، دو سال تبعید، چهار سال محرومیت از فعالیت در حرفه روزنامه‌نگاری، چهار سال منع فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و دو سال منع خروج از کشور محکوم شدند.

در پرونده‌های تشکیل‌شده و یا احکام صادرشده علیه روزنامه‌نگاران در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، «نشر اکاذیب با هدف تشویش افکار عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۳۶ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به فعالان رسانه‌ای بود.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی تنها در طول سه ماه، دست‌کم در ۹۵ مورد حقوق قانونی روزنامه‌نگارانی که مورد پیگرد قضایی قرار گرفته بودند را نقض کردند. شمار تخلفات نهادهای قضایی و امنیتی در پرونده‌های مطبوعاتی در ماه ژانویه ۳۳ مورد، در ماه فوریه ۴۲ مورد و در ماه مارس ۲۰ مورد بود.

مشابه بیشتر دادگاه‌های مطبوعاتی برگزارشده در سال‌های گذشته، در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ نیز هیچ‌کدام از ۳۰ دادگاه مطبوعاتی برگزارشده -برخلاف قانون مطبوعات- علنی و با حضور روزنامه‌نگاران و رسانه‌های مستقل انجام نشد و دست‌کم در ۱۲ مورد دادگاه بدون حضور هیات منصفه در فرایند دادرسی پرونده اقدام به صدور حکم علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران کرد.

محرومیت ۱۳ روزنامه‌نگار زندانی و یا بازداشت‌شده از ملاقات با خانواده، ۹ مورد محروم کردن روزنامه‌نگاران بازداشتی از داشتن وکیل، سه مورد اعمال شکنجه روانی روزنامه‌نگار بازداشتی، شش مورد حبس روزنامه‌نگاران در شرایط غیر انسانی بازداشتگاه، دو مورد بازداشت بدون ارائه حکم قضایی، ۹ مورد ضبط لوازم شخصی روزنامه‌نگاران بدون ارائه حکم قانونی، دو مورد بازداشت طولانی‌مدت روزنامه‌نگاران برخلاف قوانین مصوب در جمهوری اسلامی و دست‌کم دو مورد حبس فراقانونی روزنامه‌نگاران در سلول انفرادی، تنها بخشی از موارد نقض حقوق روزنامه‌نگاران در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ بود که دفاع از جریان امکان مستندسازی آن را پیدا کرد.

در فصل اول سال ۲۰۲۴، سرکوب رسانه‌ها در ایران نیز مشابه روزنامه‌نگاران در این کشور، بدون توقف و با سیری کم‌نوسان ادامه داشت. در ۲۵ پرونده مستندشده در این دوره، جمهوری اسلامی اقدام به توقیف دو رسانه کرد، دادگاه‌های مطبوعاتی دست‌کم ۱۰ روزنامه و خبرنگاری را در پرونده‌های جداگانه مجرم شناختند، علیه پنج رسانه از سوی مقام‌ها و یا نهادهای دولتی ثبت شکایت شد، یک روزنامه پس از ۲۴ سال فعالیت تعطیل شد و یک نشریه به دلیل فشارهای امنیتی به کار خود پایان داد.

طی این مدت، ۱۴ مدیر مسئول رسانه در ۱۸ پرونده جداگانه مورد پیگرد قضایی قرار گرفتند، دادگاه‌های مطبوعاتی علیه هشت مدیر مسئول رسانه قرار مجرمیت صادر کرد، چهار پرونده شکایت از مدیران مسئول رسانه‌ها در دستگاه قضایی ثبت شد و در دادگاه‌های مطبوعاتی برگزار شده مجموعاً به یک سال زندان و ۶۰ میلیون تومان جزای نقدی علیه رسانه‌ها و مدیر مسئولان آن صادر شد.

در فصل اول سال ۲۰۲۴، «نشر اکاذیب با هدف تشویش اذهان عمومی» موضوع مواد ۶۹۸ و ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، با ۲۹ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب شده به رسانه‌ها و مدیر مسئولان آنها در پرونده‌های مطبوعاتی بود.

۵-۳- فصل اول ۲۰۲۴؛ بررسی آماری اتهام «نشر اکاذیب» در پرونده‌های مطبوعاتی

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، از ابتدای سال ۲۰۲۴ تا پایان سومین ماه از این سال میلادی، نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی، موضوع مواد ۶۹۸ و ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی با ۵۱ بار، پرتکرارترین اتهام منتسب‌شده به روزنامه‌نگاران، فعالان رسانه‌ای و رسانه‌ها بود.

این آمار نشان می‌دهد، در ۶۴ درصد از پرونده‌های تشکیل‌شده علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران، نشر اکاذیب، دست‌کم یکی از اتهامات تکرارشده در پرونده‌ها بوده است.

در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، با استناد به اتهام نشر اکاذیب، ۲۱ حکم محکومیت علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها صادر شد، در ۱۶ پرونده روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها توسط هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی مجرم شناخته شدند، در هشت پرونده علیه رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران شکایت ثبت شد، شش روزنامه‌نگار با این اتهام به نهادهای قضایی احضار شدند، وزارت اطلاعات یک روزنامه‌نگار را با ادعای نشر اکاذیب بازداشت کرد و حکم زندان یک روزنامه‌نگار که پیش‌تر با این اتهام به حبس محکوم شده بود، اجرا شد.

بررسی مصادیق انتساب نشر اکاذیب به روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در پرونده‌هایی که دفاع از جریان آزاد اطلاعات امکان مستند کردن آن را داشته است، نشان می‌دهد، این اتهام در بستری فراقانونی و فاقد مصادیق مجرمانه از سوی نهادهای قضایی جمهوری اسلامی علیه اهالی رسانه تکرار شده است.

بر پایه بررسی آماری پرونده‌های مشابه از آغاز ۲۰۲۴ تا پایان ماه مارس این سال، از ۵۱ پرونده تشکیل‌شده علیه روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها با اتهام نشر اکاذیب، در ۳۲ پرونده (۶۳ درصد) این رسانه‌ها و مدیر مسوولان آن بودند که بابت این اتهام مورد پیگرد قضایی قرار گرفته‌اند.

یافته‌هایی که اثبات می‌کند، سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها در ایران ابعاد پیچیده و چندلایه‌ای دارد و نهادهای قضایی و امنیتی جمهوری با هدف گمراه کردن افکار عمومی و نهادهای بین‌المللی در ارتباط با عمق و وسعت اختلال در اطلاع‌رسانی مستقل در ایران:

- به شکل هدفمند اقدام به اعتبارزدایی از روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها می‌کنند؛ اقدامی که در بستری فراقانونی و فاقد مصادیق مجرمانه و از طریق متهم کردن اهالی رسانه به نشر اکاذیب انجام می‌شود
- با تشدید فشار بر رسانه‌ها تلاش می‌کنند، رسانه‌ها را برای پرهیز از پرداخت هزینه بیشتر و توقیف احتمالی، ناگزیر به خودسانسوری و انفعال کنند
- از طریق تشکیل پرونده‌های قضایی پی‌درپی علیه مدیر مسئولان رسانه‌ها، تلاش می‌کنند، به شکل غیر مستقیم آنها را تبدیل به ابزار فشار بر روزنامه‌نگاران کنند
- با تکرار اتهامات و تشکیل پرونده‌های مشابه، تلاش می‌کنند، خطوط تحمل‌ناپذیر جمهوری اسلامی در ارتباط با مرزها و موضوعات منتشرشده توسط اهالی رسانه را مشخص و پررنگ نگاه دارند

۴- رویدادنگاری و تحلیل الگوهای سرکوب در سه‌ماهه اول سال ۲۰۲۴

سازوکار سرکوب اطلاع‌رسانی در ایران را می‌توان به دو بخش ثابت و متغیر تقسیم کرد. در الگوی ثابت سرکوب، جمهوری اسلامی فارغ از کمیت و کیفیت فعالیت رسانه‌ها در داخل ایران، به صورت مستمر و کم‌نوسان سطحی از فشار امنیتی را بر رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای اعمال می‌کند. این بخش از مکانیزم سرکوب رسانه‌ها، به هویت جمهوری اسلامی به عنوان حکومتی تمامیت‌خواه بازمی‌گردد که اطلاع‌رسانی مستقل را اساساً برخلاف منافع خود می‌فهمد. همزمان به نظر می‌رسد، هدف جمهوری اسلامی از این سرکوب مستمر، تلاش برای پررنگ نگه‌داشتن خطوط تحمل‌ناپذیر حاکمیت در ارتباط با مرزها و موضوعات مورد انتشار توسط اهالی رسانه است.

بر پایه تحلیل آماری دفاع از جریان آزاد اطلاعات، بخش متغیر سرکوب رسانه‌ها در ایران، ارتباط معناداری با رویدادهای سیاسی و میزان و وسعت کنش‌های اجتماعی در داخل ایران دارد. همچنین در این بخش، موقعیت جمهوری اسلامی در صحنه بین‌الملل و سیاست خارجی حکومت در قبال غرب، در کمیت و وسعت سرکوب رسانه‌ها موثر است. هنگامی که حکومت در خطر قرار می‌گیرد «آستانه تحمل نظام» کاهش می‌یابد و در پی آن خط سیر سرکوب سعودی می‌شود.

تداوم جنگ اسرائیل و حماس در غزه

جمهوری اسلامی در این دوره تلاش کرد با تولید غبار خبری پیرامون این جنگ، افکار عمومی شهروندان ایرانی را از بحران‌های داخلی منحرف کند. حمایت سیاسی و نظامی ایران از حماس موجب نگرانی شهروندان ایرانی نسبت به احتمال گسترش این جنگ و ورود جمهوری اسلامی به درگیری مستقیم نظامی با اسرائیل شد و زمینه تاثیرگذاری غبار خبری تولیدشده توسط جمهوری اسلامی را افزایش داد.

انفجار مرگبار در مراسم سالگرد قاسم سلیمانی

در رویدادی تاسف‌برانگیز، روز سوم ژانویه (۱۳دی)، دو انفجار مرگبار در مراسم سالگرد قاسم سلیمانی، فرمانده پیشین سپاه قدس، صدها کشته و زخمی برجای گذاشت. در پی واکنش متفاوت و اعتراضی شهروندان به این رویداد، موجی کم‌سابقه از افشای هویت کاربران ناشناس شبکه‌های اجتماعی از سوی کاربران و شبه‌رسانه‌های حامی جمهوری اسلامی آغاز شد و نیروهای امنیتی شروع بازداشت گسترده شهروندان معترض کردند.

کماکان آمار رسمی و جامعی درباره شمار بازداشت‌شدگان این دور از دستگیری‌ها در دسترس نیست. با این وجود دفاع از جریان آزاد اطلاعات با تکیه بر گزارش‌های رسید از منابع مطلع، آمارهای اعلام‌شده از سوی دادستان‌های شهرهای مختلف و رسانه‌های دولتی، تایید می‌کند، دست‌کم ۱۷۳ تن از شهروندان به دلیل انتشار پست‌های انتقادی درباره انفجار در مراسم یادبود قاسم سلیمانی بازداشت، دست‌کم ۳۱۱ شهروند به نهادهای قضایی و امنیتی احضار و دست‌کم ۶۴۷ صفحه در شبکه‌های اجتماعی مسدود و دست‌کم ۱۲ مرکز کسب و کار پلمب شدند.

پس از وقوع حادثه انفجار در کرمان، جمهوری اسلامی ایران اقدام به حمله موشکی محدود به اهدافی در سه کشور عراق، سوریه و پاکستان کرد و پاکستان نیز در پاسخ سراوان ایران را مورد حمله قرار داد. همزمان شدت گرفتن اجرای احکام اعدام توسط جمهوری، فضای رسانه‌ای ایران در ژانویه ۲۰۲۴ را تبدیل به یکی از پرتلاطم‌ترین تجربیات رسانه‌ای طی چند سال گذشته کرد. وقوع پی‌درپی رویدادهای مهم سیاسی و اجتماعی در این ماه، فشارهای امنیتی بر رسانه‌ها و سرکوب روزنامه‌نگاران و شهروندخبرنگاران توسط جمهوری اسلامی را نیز با سیر صعودی مواجه کرد.

فوریه سال ۲۰۲۴ در حالی سپری شد که فضای رسانه‌های ایرانی، تحت تاثیر رویدادهای متعدد داخلی و بین‌المللی، ماهی پرتلاطم را پشت سر گذاشت. تداوم جنگ در غزه، برگزاری ۴۵-مین سالگرد انقلاب اسلامی در ایران، بررسی جنجال‌برانگیز صلاحیت

نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان و حواشی پیرامون تبلیغات انتخاباتی نامزدها، و انتشار گسترده اسناد و داده‌های «هک شده» از سامانه‌های دستگاه قضایی تهران، از مهمترین رویدادهایی بود که حجم زیادی از فضای رسانه‌ای در ایران را اشغال کرد.

توقیف فردای اقتصاد

یکی از مهمترین رویدادهای ماه فوریه ۲۰۲۴، توقیف رسانه فردای اقتصاد بود. روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲)، در رویدادی بی‌سابقه، نیروهای امنیتی با ورود به تحریریه فردای اقتصاد، اقدام به محبوس کردن تمامی اعضای تحریریه و کارکنان این رسانه در ساختمان محل استقرار فردای اقتصاد کردند. ماموران همزمان با توقیف این رسانه، موبایل‌های تمامی روزنامه‌نگاران حاضر در تحریریه را ضبط و مانع از خروج آنها از ساختمان شدند.

این اقدام نامتعارف ماموران امنیتی در محبوس کردن روزنامه‌نگاران در دفتر تحریریه، تا ۱۴ ساعت پس از آغاز این رویداد ادامه یافت. پس از تجمع خانواده‌های روزنامه‌نگاران فردای اقتصاد مقابل ساختمان کیان و رسانه‌ای شدن این رویداد، به مرور شماری از روزنامه‌نگاران آزاد شدند.

از روزنامه‌نگاری که کماکان در تحریریه فردای اقتصاد محبوس بودند، علی میرزاخانی، سردبیر این رسانه، روز ۸ فوریه (۹ بهمن) آزاد شد و بهزاد بهمن‌نژاد، قائم‌مقام سردبیر فردای اقتصاد، علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، نیکان خبازی، مدیر استودیو و مهرداد عسگری، ویدئو ژورنالیست این رسانه، روز ۹ فوریه ۲۰۲۴ (۲۰ بهمن ۱۴۰۲) از تحریریه رسانه فردای اقتصاد به بازداشتگاه شاپور تهران منتقل شدند.

بهزاد بهمن‌نژاد و مهرداد عسگری پس از ۱۰ روز بازداشت موقت، روز پنج‌شنبه ۱۵ فوریه (۲۶ بهمن)، از بازداشتگاه آزاد شدند. فردای اقتصاد روز شنبه ۲۴ فوریه (۵ اسفند)، در

حالی در بیستمین روز توقیف، بار دیگر فعالیت خود را از سر گرفت که کماکان نیکان خبازی و علی تسنیمی در بازداشت بودند.

نیکان خبازی، مدیر فنی و مسئول استودیوی فردای اقتصاد که از روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲) و همزمان با توقیف این رسانه، در بازداشت پلیس امنیت اقتصادی تهران بود، روز دوشنبه ۴ مارس (۱۴ اسفند)، از بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران آزاد شد. بهرغم آزادی نیکان خبازی پس از تحمل نزدیک به یک ماه بازداشت، علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، تا پایان ماه مارس در بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران در حبس ماند. آقای تسنیمی، آخرین عضو از رسانه فردای اقتصاد بود که پس از توقیف و بازداشت دسته‌جمعی اعضای تحریریه آن، کماکان در بازداشت به سر می‌برد.

به گفته منابع دفاع از جریان آزاد اطلاعات، بازداشت علی تسنیمی در حالی وارد دومین ماه شد که تلاش‌های پلیس امنیت اقتصادی تهران برای یافتن اسناد و شواهدی علیه او بی‌نتیجه بود. ادامه بازداشت آقای تسنیمی نه به دلیل تداوم تحقیقات درباره این پرونده که به علت اعتراض این فعال رسانه‌ای به بازداشت فراقانونی خود و همکارانش، عدم پذیرش درخواست بازجویان برای سکوت پس از آزادی و نگرانی پلیس امنیت اقتصادی درباره شکایت علی تسنیمی از این نهاد روی داد.

همزمان با توقیف رسانه فردای اقتصاد و بازداشت روزنامه‌نگاران آن، جمهوری اسلامی برای اختلال در اطلاع‌رسانی درباره این حادثه، پروتکل رسانه‌ای را اعمال کرد که در رویدادهای مشابه نیز قابل رصد بود. رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران مستقل از تهیه گزارش در این ارتباط منع شدند و فضایی امنیتی پیرامون این حادثه ایجاد شد. ضابطان قضایی از یک سو خانواده‌ها و مسئولان فردای اقتصاد را تهدید و آنها را از اطلاع‌رسانی درباره این رویداد و سرنوشت بازداشت‌شدگان منع کردند و از دیگر سو به خانواده‌ها وعده آزادی زودهنگام روزنامه‌نگاران بازداشتی را دادند.

جمهوری اسلامی در پی این رویداد، عملاً تمامی درگاه‌هایی که روزنامه‌نگاران و رسانه‌های مستقل امکان دریافت و راستی‌آزمایی اخبار پیرامون این رویداد را داشتند، مسدود کرد. این شیوه به دشوار شدن اطلاع‌رسانی مستقل انجامید. همزمان روایت جمهوری اسلامی از این حادثه توسط شبه‌رسانه‌ها و برخی کاربران شبکه‌های اجتماعی منتشر شد و فضای بیشتری برای اشغال اذهان عمومی یافت و نهایتاً به مرور تب رسانه‌ای این رویداد و واکنش‌های عمومی به آن فروکش کرد.

«هک» سامانه قوه قضاییه توسط گروه عدالت علی

از مهمترین رویدادهای ماه فوریه ۲۰۲۴، هک سامانه قوه قضاییه در تهران بود. گروه هکری «عدالت علی»، ادعا کرد با نفوذ به آرشیو قوه قضاییه در تهران، «میلیون‌ها» سند از پیگردهای قضایی شهروندان ایرانی را به دست آورده است. این گروه با معرفی وبسایتی این اسناد و اطلاعات را در دسترس عموم قرار داد.

دفاع از جریان آزاد اطلاعات مستقلاً امکان‌تایید صحت بسیاری از اسناد منتشرشده توسط عدالت علی را ندارد. همزمان اقدام عدالت علی در انتشار عمومی بسیاری از پرونده‌های غیر سیاسی و اطلاعات هویتی هزاران شهروند، از سوی دفاع از جریان آزاد اطلاعات نقض حریم خصوصی شهروندان و اقدامی غیر مسئولانه ارزیابی می‌شود.

با این وجود، در اسناد منتشرشده توسط گروه عدالت علی، ده‌ها پرونده قضایی وجود داشت که نشان می‌داد، جمهوری اسلامی روزنامه‌نگاران و فعالان رسانه‌ای ایرانی خارج از این کشور را مورد تعقیب قضایی قرار داده است. در شماری از این اسناد روزنامه‌نگاران شاغل در بخش فارسی صدای آمریکا، رادیو فردا، بی‌بی‌سی، جم‌تی‌وی، من‌وتو و ایران اینترنشنال و شمار دیگری از روزنامه‌نگاران مستقل، در احکامی غیابی به حبس و ممنوعیت از معامله محکوم شده و خانواده‌های آنها تحت آزارهای هدفمند نهادهای قضایی و امنیتی قرار گرفته‌اند.

بررسی اسناد منتشرشده توسط عدالت علی و تطبیق آن با داده‌هایی که دفاع از جریان آزاد اطلاعات از سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران ایرانی مستند کرده است، بار دیگر سازوکار فراقانونی و سازمان‌یافته جمهوری اسلامی برای اختلال هدفمند در دسترسی آزاد شهروندان به اطلاعات را تایید کرد؛ سازوکاری که در آن روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها هدف مستقیم آزارواذیت نهادهای امنیتی و پیگردهای فراقانونی نهادهای قضایی قرار می‌گیرند تا از افشای حقیقت و به چالش کشیدن روایت‌های رسمی و گاه جعلی جمهوری اسلامی باز مانند.

برگزاری انتخابات پرحاشیه دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری در ایران، بازگشت حجاب‌بان‌ها به ایستگاه‌های متروی تهران و تغییر لحن مقام‌های جمهوری اسلامی درباره حجاب پس از پایان انتخابات، سیل ویرانگر در سیستان و بلوچستان و ناکارآمدی جمهوری اسلامی در امدادسانی به آسیب‌دیدگان، انتشار گزارش کمیته حقیقت‌یاب شورای حقوق بشر سازمان ملل پیرامون اعتراضات سراسری سال ۲۰۲۲ در ایران، فرا رسیدن نوروز ۱۴۰۳، برچیدن‌های نوروزی از سطح شهر تبریز که به شکل تخم‌مرغ‌های منقش به لباس‌های سنتی و سایر نمادهای فرهنگی آذربایجانی طراحی شده بود و افشاگری یاشار سلطانی، روزنامه‌نگار، پیرامون فساد مالی کاظم صدیقی، امام جمعه موقت تهران، از مهمترین رویدادهای رسانه‌ای در مارس ۲۰۲۴ بود.

برگزاری انتخابات مجلس و خبرگان

در اولین روز مارس ۲۰۲۴ (۱۱ اسفند ۱۴۰۲)، انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری در ایران برگزار شد. این اولین انتخابات پس از سرکوب خونین اعتراضات «زن، زندگی، آزادی» بود. در هفته‌های منتهی به برگزاری این انتخابات، رسانه‌ها، شبه‌رسانه‌ها و کاربران حامی جمهوری اسلامی در شبکه‌های اجتماعی، کارزار رسانه‌ای گسترده‌ای را برای ترغیب شهروندان برای حضور شهروندان در رأی‌گیری سازمان‌دهی کردند.

همزمان، مخالفان جمهوری اسلامی و بخشی از جریان‌های سیاسی در داخل کشور نیز انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری را «مهندسی شده»، «بدون تکتیر سیاسی» و «فاقد مشروعیت»، نامیدند و این انتخابات را تحریم کردند.

هر چند نارضایتی عمومی در جامعه ایران نسبت به ناکارآمدی جمهوری اسلامی در حل بحران اقتصادی، خشم فراگیر نسبت به سرکوب سازمان‌یافته اعتراضات زن، زندگی، آزادی، تاثیر کمپین‌های گسترده تحریم انتخابات در دوره‌های گذشته و ناامیدی از امکان اثرگذاری شهروندان از طریق صندوق رأی در شیوه حکمرانی در ایران، گستره کارزارهای تحریم انتخابات مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری در این را نسبت به دوره‌های پیشین کم‌دامنه‌تر کرد.

با این وجود، جمهوری اسلامی -به‌ویژه در هفته منتهی به برگزاری انتخابات- موجی از احضار و بازداشت کاربران فعال در شبکه‌های اجتماعی و شماری از فعالان رسانه‌ای و سیاسی که اقدام به اظهار نظر پیرامون تحریم انتخابات کرده بودند، کرد.

انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان رهبری درحالی با عدم مشارکت اکثریت شهروندانی ایرانی برگزار شد که وزارت کشور جمهوری اسلامی ایران درصد مشارکت شهروندان را ۴۱ درصد اعلام کرد. به‌رغم عدم حضور ناظران مستقل و نبود امکان نظارت بر فرایند رأی‌گیری و شمارش آرا و با فرض پذیرش درصد مشارکت اعلام‌شده از سوی وزارت کشور، این میزان نیز کمترین درصد مشارکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی در تاریخ جمهوری اسلامی بود.

پس از برگزاری انتخابات و اعلام نتایج آن نیز تا روزها اخبار، تحلیل‌ها و گفت‌وگوها پیرامون این انتخابات، سهم بزرگی از فضای رسانه‌ای ایرانی را اشغال کرد. پس از برگزاری انتخابات و مشارکت کم‌شمار شهروندان در رأی‌گیری، جمهوری اسلامی دور جدیدی از پروپاگاندای رسانه‌ای را آغاز کرد تا روایت غالب در این ارتباط را تغییر و خاطره جمعی

شهروندان را تحت تاثیر قرار دهد. آغاز دور جدید پروپاگاندای رسانه‌ای جمهوری اسلامی با سخنان رهبر جمهوری اسلامی و انتشار سرمقاله‌هایی در روزنامه کیهان آغاز شد.

علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی، این انتخابات را «پیروزی شیرین» و «جهاد ملت ایران» نامید. روزنامه کیهان نیز به‌عنوان یکی از مهمترین تریبون‌های امنیتی-سیاسی جمهوری اسلامی، انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری را «شکست بزرگی برای پروژه تحریم صندوق‌ها» معرفی کرد و در پاسخ به انتقادهای درباره مهندسی انتخابات نوشت: «انتخابات در ایران یکی از سالم‌ترین و صادقانه‌ترین الگوهای انتخابات در جهان است.»

انتشار گزارش کمیته مستقل حقیقت یاب شورای حقوق بشر سازمان ملل

کمیته مستقل حقیقت‌یاب شورای حقوق بشر سازمان ملل، روز جمعه ۸ مارس ۲۰۲۴ (۱۸ اسفند ۱۴۰۲)، گزارش اولیه خود درباره موارد نقض حقوق شهروندان ایرانی در جریان اعتراضات زن، زندگی، آزادی، را منتشر کرد و روز ۱۸ مارس ۲۰۲۴ (۲۸ اسفند ۱۴۰۲)، گزارش نهایی همزمان با تحویل به شورای حقوق بشر سازمان ملل به صورت عمومی منتشر شد.

یافته‌های این گزارش نشان داد، جمهوری اسلامی ایران در جریان سرکوب اعتراضات زن، زندگی، آزادی در سال ۲۰۲۲، با «موارد جدی نقض حقوق بشر» مرتکب «جنایات علیه بشریت» شده است.

پژوهشگران کمیته حقیقت‌یاب سازمان ملل اعلام کردند، مقام‌های جمهوری اسلامی ایران، ۳۱ روزنامه‌نگار را در جریان اعتراضات بازداشت کردند. این گزارش اثبات کرد، در جریان اعتراضات زن، زندگی، آزادی، مجموعاً بیش از ۱۰۰ روزنامه‌نگار و کارمند رسانه توسط حکومت جمهوری اسلامی به دلیل پوشش خبری اعتراضات، انتشار گزارشات پژوهشی، مصاحبه با آسیب‌دیدگان این رویداد یا ابراز عقایدشان بازداشت یا تحت پیگرد قضایی قرار گرفته و محکوم شدند.

کمیته حقیقت‌یاب با اشاره به گسترش ابعاد سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران به خارج از ایران، تایید کرد که جمهوری اسلامی «روزنامه‌نگاران و سایر کارمندان شاغل در رسانه‌های خارج از کشور، از جمله کسانی که در بی‌بی‌سی فارسی، تلویزیون ایران اینترنشنال، صدای آمریکا، ایران‌وایر و دویچه وله کار می‌کنند را مورد آزار، تهدید و ارباب قرار داده است».

همزمان یافته‌های این گزارش نشان داد، نهادهای امنیتی و قضایی جمهوری اسلامی شماری از اعضای خانواده‌های اهالی رسانه‌های خارج از کشور را احضار، تهدید و در مواردی بازداشت کرده است تا با تشدید فشار امنیتی بر آنها مانع از پوشش خبری اعتراضات توسط اعضای رسانه‌های خارج از کشور شود.

کمیته حقیقت‌یاب سازمان ملل در این گزارش نوشت، روزنامه‌نگاران -به‌ویژه روزنامه‌نگاران زن- به طور فزاینده‌ای در معرض حملات اینترنتی قرار گرفته‌اند.

افشای فساد مالی کاظم صدیقی

افشای اسناد تصاحب یک زمین چهار هزار و ۲۰۰ متری در منطقه ازگل تهران توسط کاظم صدیقی، تبدیل به یکی از مهمترین رویدادهای رسانه‌ای در سال ۲۰۲۴ شد. یاشار سلطانی، مدیر مسئول سابق وبسایت معماری‌نیوز، روز ۱۳مارس، اسنادی منتشر کرد که بر اساس آنها، زمینی به مساحت چهار هزار و ۲۰۰ متر مربع در کنار حوزه علمیه «امام خمینی» که زیر نظر کاظم صدیقی، امام جمعه موقت تهران، اداره می‌شود، به موسسه‌ای با سهامداری این آخوند مشهور و پسرانش منتقل شده است.

اسنادی که بعداً یاشار سلطانی منتشر کرد، نشان می‌داد، مبلغ شش میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان پول نقد نیز به کاظم صدیقی که ریاست بر ستاد امر به معروف و نهی از منکر را هم بر عهده دارد، برای انتقال این سند به موسسه‌ای که خود یکی از سهام‌دارنش است پرداخت شده.

یاشار سلطانی، روز یکشنبه، ۲۴ مارس، با انتشار اسنادی جدید درباره انتقال این زمین که در شمال تهران واقع شده، نوشت، در حالی که قیمت تقریبی این ملک «هزار میلیارد تومان است»، مبلغ فروش آن در سند تنها «شش میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان» ذکر شده است.

در پی واکنش‌های گسترده به این افشاگری، کاظم صدیقی در نامه‌ای به دادستان تهران ادعا کرد که امضای او جعل شده است. اما حوزه علمیه خمینی پس از این نامه، با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد، صدیقی شخصا با حضور در دفترخانه، سند انتقال ملک را امضا کرده است.

همزمان یاشار سلطانی در سندی دیگر افشا کرد که درآمدهای «هتل جهان» در مشهد که از سوی خیرین به حوزه علمیه زیر نظر کاظم صدیقی در ازگل اختصاص یافته بود به حساب موسسه شخصی به مدیریت این آخوند صوفی‌مسلك واریز شده است.

افشای فساد مالی کاظم صدیقی موجی از واکنش‌های رسانه‌ای در داخل و خارج از در پی داشت. رسانه‌های مخالف جمهوری اسلامی ساعت‌ها در این ارتباط برنامه تولید کردند و هزاران کاربر شبکه‌های اجتماعی فارسی‌زبان درباره این رویداد به بحث پرداختند.

اما واکنش‌های انتقادی به فساد مالی کاظم صدیقی به مخالفان جمهوری اسلامی محدود نشد و برخی روزنامه‌نگاران، رسانه‌های داخلی و سیاست‌مداران نیز به انتقاد از این رویداد پرداختند، به‌ویژه آنکه به‌رغم واکنش‌های گسترده اجتماعی و رسانه‌ای، کاظم صدیقی اقدام به استعفا از سمت‌های دولتی نکرد و تصاویر حضور او در دیدارهای نوروزی علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی، نیز منتشر شد.

در بحث برانگیزترین واکنش رسانه‌ای به فساد مالی کاظم صدیقی، روزنامه همشهری، متعلق به شهرداری تهران، روز ۲۳ مارس، در صفحه اول خود با انتشار تصویری از کاظم صدیقی، در یادداشتی با عنوان «برخورد مومنانه؛ در ماجرای آقای صدیقی» نوشت: «مواظب باشیم به اسم عدالتخواهی، گرفتار ظلمی بزرگ نشویم.»

بیش از یک ماه توقف برگزاری دادگاه‌های مطبوعاتی

بیش از یک ماه از توقف برگزاری دادگاه‌های مطبوعاتی گذشت در حالی که سرکوب اهالی رسانه با الگویی هدفمند ادامه پیدا کرد. بیش از به یک ماه از آخرین اطلاع‌رسانی سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی درباره پرونده‌های رسیدگی‌شده در این دادگاه گذشت. اکبر نصراللهی، نوامبر ۲۰۲۳ (آبان ۱۴۰۲)، پس از انتخاب به‌عنوان سخنگوی هیات منصفه به‌شکل مستمر شروع به اطلاع‌رسانی درباره پرونده‌های مطبوعاتی کرد. این روند از ابتدای ماه فوریه ۲۰۲۴ با سیری تصاعدی کاهش یافت و عملاً در ماه مارس متوقف شد.

سخنگوی دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی در پاسخ به سوال پژوهش‌گر «دفاع از جریان آزاد اطلاعات» درباره دلایل توقف اطلاع‌رسانی درباره آرای دادگاه‌های مطبوعاتی، گفت: «دادگاهی برگزار نشده است.» اکبر نصراللهی همچنین تغییر در ساختار دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی و تغییر سخنگوی را نیز رد و تایید کرد که او کماکان سخنگوی این نهاد است.

اکبر نصراللهی آخرین بار روز ۱۹ فوریه ۲۰۲۴ (۳۰ بهمن ۱۴۰۲)، از صدور قرار مجرمیت علیه روزنامه شرق توسط اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی خبر داده بود. سخنگوی دادگاه‌های مطبوعاتی پیش از آن روز نیز ۶ فوریه ۲۰۲۴ (۱۷ بهمن ۱۴۰۲) درباره دادگاه فرهیختگان و خبرنگار این روزنامه، اطلاع‌رسانی کرده بود. در ماه ژانویه ۲۰۲۴ نیز اکبر نصراللهی، مجموعاً درباره آرای صادرشده توسط هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی علیه ۱۰ رسانه اطلاع‌رسانی کرده بود.

به‌رغم کاهش محسوس اطلاع‌رسانی درباره دادگاه‌های مطبوعاتی برگزار شده در ماه فوریه و توقف برگزاری این دادگاه‌ها در ماه مارس، پیگیری دفاع از جریان آزاد اطلاعات از شماری از روزنامه‌نگاران و مدیران مسئول رسانه‌ها پیرامون برگزاری و یا عدم برگزاری دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی طی ماه گذشته، داده‌ای که گفته‌های اکبر نصراللهی را نقض کند، به دست نداد.

بر پایه پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات، از روز ۱۹ فوریه ۲۰۲۴ (۳۰ بهمن ۱۴۰۲) و پس از توقف برگزاری دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی تا پایان ماه مارس، دست‌کم ۲۴ روزنامه‌نگار و رسانه ایرانی تحت تعقیب قضایی قرار گرفتند، علیه ۱۱ روزنامه‌نگار و مدیر مسئول رسانه پرونده قضایی تشکیل شد و ۱۳ روزنامه‌نگار در پرونده‌های جداگانه - با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی و آخرین حکم صادرشده در هر پرونده - مجموعاً به ۱۰۹ ماه زندان، ۷۲ میلیون تومان جزای نقدی، چهار سال محرومیت از حرفه روزنامه‌نگاری و دو سال منع فعالیت در فضای مجازی محکوم شدند.

این آمارها نشان می‌دهد، عدم برگزاری دادگاه‌های مطبوعاتی الزاما به معنی کاهش یا توقف سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران نیست. طی بیش از یک ماه گذشته و از آخرین جلسه دادگاه مطبوعاتی برگزار شده تا پایان ماه مارس، دادگاه‌های کیفری دو و انقلاب در ایران دست‌کم در ۱۴ پرونده جداگانه اقدام به صدور رأی علیه روزنامه‌نگاران ایرانی کرده‌اند.

یافته‌های دفاع از جریان آزاد اطلاعات نشان می‌دهد، دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی - برخلاف قانون مطبوعات - در الگویی هدفمند از رسیدگی به بخشی از پرونده‌های رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران سر باز می‌زنند و این پرونده‌ها عمدتاً برای دادرسی به دادگاه‌های کیفری دو و انقلاب ارسال می‌شود.

با بررسی یکی از پرونده‌های مستندشده توسط دفاع از جریان آزاد اطلاعات در مارس ۲۰۲۴، این الگوی فراقانونی آشکارا خودنمایی می‌کند. روز ۴ مارس ۲۰۲۴ (۱۱۴ اسفند ۱۴۰۲)، شعبه ۱۰۵۸ دادگاه کیفری دو تهران، مریم شکرانی، روزنامه‌نگار و دبیر گروه اقتصاد رسانه شرق را به شش میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد.

این پرونده در حالی در دادگاه کیفری دو بررسی شد که به گفته رضا شفاخواه، وکیل مریم شکرانی، دادگاه مطبوعات «صلاحیت خود در دادرسی پرونده این روزنامه‌نگار را نپذیرفت» و در نتیجه پرونده برای صدور رأی به دادگاه کیفری دو عودت داده شد. شعبه ۱۰۵۸ دادگاه کیفری دو تهران پیش‌تر در پی «ایراد عدم صلاحیت مرجع رسیدگی، با قرار عدم صلاحیت

مواجهه شده و پرونده به شعبه ۹ دادگاه کیفری یک استان تهران - که با حضور هیات منصفه دادگاه‌های مطبوعاتی برگزار می‌شود- ارجاع شده بود.»

الگوی هدفمند عدم رسیدگی به پرونده‌های رسانه‌ای در دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، نقض آشکار قوانین مصوب در ایران است. بر پایه ماده ۳۰۲ قانون آیین دادرسی کیفری، رسیدگی به پرونده‌های سیاسی و مطبوعاتی در صلاحیت دادگاه‌های کیفری یک است؛ دادگاه‌هایی که مطابق ماده ۳۴ قانون مطبوعات باید علنی و با حضور هیات منصفه برگزار شود.

علت عدم دادرسی پرونده‌های فعالان رسانه‌ای در دادگاه‌های مطبوعاتی را باید در سازوکار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در ایران جستجو کرد. شمار پرونده‌های مطبوعاتی یکی از مهمترین شاخص‌های سنجش آزادی‌های مدنی، توسعه‌یافتگی و حق دسترسی شهروندان به جریان آزاد اطلاعات است.

جمهوری اسلامی با آگاهی به حساسیت نهادهای بین‌المللی درباره سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران تلاش می‌کند، با استفاده از الگویی فراقانونی برگزاری دادگاه‌های فعالان رسانه‌ای را عمدتاً در دادگاه‌های کیفری و انقلاب انجام دهد، آمارهای رسمی پرونده‌های مطبوعاتی را کم کند و با انتساب اتهامات پرابهام و ظاهراً بی‌ارتباط به فعالیت رسانه‌ای به روزنامه‌نگاران، در کنار سرکوب اطلاع‌رسانی مستقل در ایران، کشف الگوهای سرکوب و مستندسازی موارد نقض حقوق اهالی رسانه را دچار اختلال کند.

۵- گاه‌شمار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در سه ماهه اول ۲۰۲۴

دادگاه مطبوعات روزنامه کارون را مجرم شناخت

سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز سه‌شنبه دوم ژانویه ۲۰۲۴ (۱۴۰۲دی)، از مجرم شناخته شدن روزنامه کارون به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع و شایعات» خبر داد.

صدور قرار مجرمیت علیه پایگاه خبری نیرو نیوز

پایگاه خبری نیرو نیوز، به اتهام «نشر اکاذیب»، در دادگاه سیاسی و مطبوعاتی مجرم شناخته شد.

شکایت شهرداری میناب از پایگاه خبری صدای میناب

روز سه‌شنبه دوم ژانویه ۲۰۲۴ (۱۴۰۲دی)، مهدی میرابی، روزنامه‌نگار، از طرح شکایت شهرداری میناب از پایگاه خبری صدای میناب، به دلیل انتشار یک گزارش انتقادی خبر داد. به نوشته آقای میرابی، شهردار میناب از این پایگاه خبری به اتهام «تشویش اذهان عمومی» شکایت کرده است.

صدور قرار مجرمیت علیه روزنامه شرق

اکبر نصراللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز ۸ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۴۰۲دی)، در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرد، این نهاد، روزنامه شرق با مدیریت مهدی رحمانیان را به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع» موضوع شکایت سازمان سنجش آموزش کشور در مورد تیتیر «همه حیران ماجرای کنکور»، مجرم شناخته است.

سینما مثبت در دادگاه مطبوعات مجرم شناخته شد

هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، پایگاه تحلیلی سینما مثبت را به اتهام «نشر اکاذیب و تشویش اذهان عمومی» موضوع شکایت سیدمهدی جوادی، مدیرعامل سابق بنیاد سینمایی فارابی مجرم شناخت.

صدور قرار محکومیت علیه روزنامه اعتماد

در پی اعلام شکایت «علی صالحی»، دادستان تهران، علیه روزنامه اعتماد، هیئت منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، بهروز بهزادی، مدیرمسئول این روزنامه را در این پرونده با رأی اکثریت مطلق اعضا مجرم شناخت.

حدود یک هفته پس از مجرم شناخته شدن اعتماد در دادگاه مطبوعات، شعبه ۹ دادگاه کیفری یک استان تهران، بهروز بهزادی را به ۲۰ میلیون تومان جزای نقدی بدل از شش ماه زندان محکوم کرد.

اصلاحات نیوز و میز نفت از اتهامات انتسابی تبرئه شدند

با رأی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی از پایگاه خبری «میز نفت» و «اصلاحات نیوز» رفع اتهام شد.

دادگاه مطبوعات علیه بولتن نیوز قرار مجرمیت صادر کرد

روز دوشنبه ۱۷ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۵ دی ۱۴۰۲)، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی از مجرم شناخته شدن وبسایت خبری و تحلیلی بولتن نیوز خبر داد.

دیدارنیوز به عنوان اولین رسانه در سال ۲۰۲۴ فیلتر شد

به دستور کارگروه مصادیق مجرمانه، پایگاه خبری - تحلیلی دیدارنیوز - به عنوان اولین رسانه در سال ۲۰۲۴ - فیلتر شد.

صدور قرار مجرمیت علیه هفته‌نامه میدان آزادی

در پی شکایت سازمان بازرسی کل کشور، هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز ۲۲ ژانویه ۲۰۲۴ (۲ بهمن ۱۴۰۲)، اقدام به صدور قرار مجرمیت علیه ماهنامه میدان آزادی کرد. اتهام‌های ماهنامه میدان آزادی به مدیریت مسئولی هادی کسای‌زادگان، «انتشار اسناد محرمانه موضوع شکایت سازمان بازرسی کل کشور با تیتراژ گاف گاوی» اعلام شد.

دادگاه مطبوعات خبرگزاری برنا را مجرم شناخت

در پی شکایت شرکت متد، وابسته به سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران، هیات منصفه دادگاه سیاسی و مطبوعاتی، خبرگزاری برنا، وابسته به وزارت ورزش و جوانان جمهوری اسلامی ایران، را مجرم شناخت. اتهام خبرگزاری برنا با مدیر مسئولی محمدمین میرزایی، «نشر اکاذیب و مطالب خلاف واقع» موضوع شکایت محسن برزگر محمدی، یوسف مجتهد» و حسین اسرافیلی اعلام شد.

مجلس شورای اسلامی از ۹ دی شکایت کرد

روز ۲۲ ژانویه ۲۰۲۴ (۲ بهمن ۱۴۰۲)، روابط عمومی مجلس شورای اسلامی اعلام کرد که از هفته‌نامه ۹ دی به دلیل انتشار «اخبار کذب و اصرار به برجسته‌سازی دروغ» در محاکم قضایی شکایت کرده است. این هفته‌نامه در روزهای گذشته مطالبی در انتقاد از محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس ایران، منتشر کرده بود.

خبرآنلاین تحت فشار نهادهای امنیتی، نظرسنجی‌اش را حذف کرد

در پی انتشار یک نظرسنجی در وبسایت خبرآنلاین در ارتباط با میزان مشارکت شهروندان در انتخابات، این رسانه تحت فشار نهادهای امنیتی ناگزیر به حذف گزارش خود شد. خبرآنلاین روز ۲۹ ژانویه ۲۰۲۴ (۹ بهمن ۱۴۰۲)، نتایج نظرسنجی انجام شده از سوی یک «مرکز معتبر دولتی» درباره میزان مشارکت مردم در انتخابات مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان را منتشر کرده بود که مشارکت شهروندان را «۳۰ درصد» پیش‌بینی می‌کرد.

تلویزیون فارسی‌زبان من‌وتو به کار خود پایان داد

شبکه تلویزیونی فارسی‌زبان من‌وتو، پس از ۱۴ سال فعالیت، روز ۳۱ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱ بهمن ۱۴۰۲)، رسماً به کار خود پایان داد.

من‌وتو که یکی از پربیننده‌ترین شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای بود، پیش‌تر با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرده بود که به دلیل ناتوانی در تامین بودجه به کار خود پایان خواهد داد. حوزه فعالیت من‌وتو تولید محتوا در زمینه سرگرمی، مسائل اجتماعی و سیاسی بود.

محرومیت سه روزنامه‌نگار زن از ملاقات با خانواده

جمهوری اسلامی اولین نقض حقوق روزنامه‌نگاران در سال ۲۰۲۴ را با محروم کردن نیلوفر حامدی، الهه محمدی و نسیم سلطان‌بیگی از ملاقات و تماس تلفنی با خانواده‌هایشان ثبت کرد. نزدیکان این سه روزنامه‌نگار زن محبوس زندان اوین، علت این محرومیت را «هم‌خوانی ترانه سفرناک» توسط آنها معرفی کردند.

مصادره اموال یغما فشمی برای سومین بار

روز اول ژانویه ۲۰۲۴، «یغما فشمی»، روزنامه‌نگاری که همزمان با اعتراضات زن، زندگی، آزادی بازداشت شده بود، در گفت‌وگو با رسانه‌ها از عدم استرداد لوازم شخصی‌اش که هنگام بازداشت ضبط شده بود، خبر داد.

حسن عباسی؛ اولین روزنامه‌نگار بازداشت شده در سال ۲۰۲۴

ماموران اداره اطلاعات بندرعباس، روز دوم ژانویه (۱۲ دی ۱۴۰۲)، حسن عباسی، روزنامه‌نگار، را بازداشت کردند. این روزنامه‌نگار، پیش‌تر نیز به دلیل انتقاد از فساد اقتصادی و شفاف نبودن هزینه‌کرد مقام‌ها و نهادهای دولتی بازداشت و برخورد قضایی را تجربه کرده بود.

صدور قرار مجرمیت علیه وحید ضرابی

سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی روز دوم ژانویه، از صدور قرار مجرمیت علیه وحید ضرابی، مدیر مسئول پایگاه خبری نیرو نیوز به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع» خبر داد.

دادگاه مطبوعات منصور قنواتی را مجرم شناخت

منصور قنواتی، مدیر مسئول روزنامه کارون، در دادگاه سیاسی و مطبوعاتی مجرم شناخته شد. سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی روز دوم ژانویه، با اعلام این خبر گفت، منصور قنواتی به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع» در این دادگاه مجرم شناخته شده است.

دادگاه مطبوعات، مهدی رحمانیان را مجرم شناخت

اکبر نصراللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، روز ۸ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۸ دی ۱۴۰۲)، در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرد، این نهاد مهدی رحمانیان، مدیر مسئول روزنامه شرق را به اتهام «نشر مطالب خلاف واقع» موضوع شکایت سازمان سنجش آموزش کشور در مورد تیتراژ «همه حیران ماجرای کنکور» در تاریخ ۲۰ فوریه ۲۰۲۳ (اول اسفند ۱۴۰۱)، مجرم شناخته است.

شکنجه روانی ابراهیم رشیدی در زندان اردبیل

ابراهیم رشیدی، پژوهشگر و روزنامه‌نگار اهل مشگین‌شهر، روز ۱۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۵ دی ۱۴۰۲)، پس از تحمل بیش از دو هفته حبس در بازداشتگاه اداره اطلاعات اردبیل، به زندان مرکزی این شهر منتقل شد. ماموران زندان اردبیل در بدو ورود این روزنامه‌نگار به این زندان، موی سر ابراهیم رشیدی را تراشیدند.

این اقدام که برای اعمال شکنجه روانی بر ابراهیم رشیدی انجام شد، حتی در قوانین مصوب جمهوری اسلامی ایران نیز غیر قانونی است. مطابق ماده ۱۳۴ آیین‌نامه اجرایی

سازمان زندان‌ها، «تراشیدن و کوتاه کردن بیش از حد متعارف موی سر و صورت زندانی بدون رضایت وی ممنوع است.

یک روز پس از آزادی؛ تشکیل پرونده جدید علیه نیلوفر حامدی و الهه محمدی

روز ۱۵ ژوئن ۲۰۲۴ (۲۴ دی ۱۴۰۲)، نیلوفر حامدی و الهه محمدی، روزنامه‌نگارن محبوس در زندان اوین، پس از ۱۵ ماه و ۲۷ روز تحمل بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه ۱۰ میلیارد تومانی از زندان اوین آزاد شدند.

مهرداد درواع به حبس محکوم شد

دادگاه انقلاب بندرلنگه، مهرداد درواع، روزنامه‌نگار ساکن استان هرمزگان را به ۱۰۰ روز حبس تعزیری و شش ماه حبس تعلیقی محکوم کرد.

دادگاه، مهرداد درواع را به اتهام «توهین به رهبری» به شش ماه حبس تعلیقی و به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به ۱۰۰ روز حبس تعزیری محکوم کرد. این روزنامه‌نگار، در این پرونده به چهار اتهام «تبلیغ علیه نظام، توهین به رهبری، نشر اکاذیب و اجتماع و تبانی به قصد بر هم زدن امنیت ملی» متهم شده بود.

محمد معینی از اتهام انتسابی تبرئه شد

شعبه دوم بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب زنجان، محمد معینی، وبلاگ‌نویس، را از اتهام «دعوت مردم زنجان به جشن و پایکوبی» به دلیل اهدای جایزه نوبل صلح به «نرگس محمدی»، تبرئه کرد.

صدور قرار محکومیت علیه بابک امینی در دادگاه مطبوعات

روز دوشنبه ۱۷ ژاویه ۲۰۲۴ (۲۵ دی ۱۴۰۲)، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی از مجرم شناخته‌شدن بابک امینی، مدیرمسئول و صاحب امتیاز سایت خبری و تحلیلی بولتن نیوز خبر داد.

سینا بندعلیزاده برای حفظ بیضه اسلام بازداشت شد

نیروهای امنیتی اردبیل، روز دوشنبه ۱۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۶ دی ۱۴۰۲)، «سینا بندعلیزاده»، فعال رسانه‌ای ساکن این شهر را بازداشت کردند. دو روز پس از بازداشت این خبرنگار، صفحه اینستاگرام او که محل انتشار گزارشاتش بود، از دسترس خارج شد.

همزمان شماری از فعالان رسانه‌ای اردبیلی با انتشار بیانیه‌ای ضمن حمایت از سینا بندعلیزاده نوشتند، بازداشت این خبرنگار به دلیل استفاده از کلمه «بیضه اسلام» در یکی از پست‌های اینستاگرامش انجام شده است.

«حفظ بیضه اسلام»، یک اصطلاح فقهی است به معنای حفظ اصل دین اسلام، یا جماعت مسلمانان و یا حوزه جغرافیای اسلام. آقای بندعلیزاده در سومین روز از بازداشت با تودیع وثیقه از زندان مرکزی اردبیل آزاد شد.

دادگاه مطبوعات مهدی انوشه‌ای را تبرئه کرد

روز ۱۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۵ دی ۱۴۰۲)، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی از رفع اتهام علیه مهدی انوشه‌ای، مدیر مسئول پایگاه خبری اصلاحات‌نیوز، خبر داد.

اکبر نصراللهی در گفت‌وگو با رسانه‌ها، اتهام مهدی انوشه‌ای را «نشر اکاذیب و افترا» موضوع شکایت شرکت داروسازی معرفی کرد.

وحید حاجی‌پور در دادگاه مطبوعات تبرئه شد

سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی روز ۱۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۲۵ دی ۱۴۰۲)، اعلام کرد، این دادگاه، وحید حاجی‌پور، مدیرمسئول پایگاه خبری میز نفت، را از اتهامات انتسابی تبرئه کرده است.

به گفته اکبر نصراللهی، «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی و اضرار به غیر» موضوع شکایت شرکت ملی نفت ایران از وحید حاجی‌پور بود.

فیلم بردار مسجد ملکی زاهدان به حبس محکوم شد

ابوبکر توحیدی (میربلوچزهی)، فیلم بردار مسجد مکی زاهدان به شش ماه حبس تعزیری محکوم شد. این فعال رسانه‌ای بلوچ، روز ۶ اکتبر ۲۰۲۳ (۱۵ آبان ۱۴۰۲)، توسط نیروهای امنیتی در یکی از ایست و بازرسی‌های داخل شهر زاهدان بازداشت شده بود.

دادگاه مطبوعات، هادی کسای زادگان را مجرم شناخت

به گفته اکبر عبداللهی، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، اتهام‌های هادی کسای زادگان، مدیر مسئول ماهنامه میدان آزادی، «انتشار اسناد محرمانه موضوع شکایت سازمان بازرسی کل کشور با تیتراژ گاف گاوی» است.

غزاله زارع، به دلیل فعالیت رسانه‌ای دایی‌اش به حبس محکوم شد

شعبه دوم دادگاه انقلاب خرم‌آباد، غزاله زارع، فعال حقوق کودکان را مجموعاً به سه سال زندان محکوم کرد.

دوپیچه وله، روز ۲۲ ژانویه ۲۰۲۴ (۲ بهمن ۱۴۰۲) در گزارشی نوشت، غزاله زارع، به اتهام «تبلیغ علیه نظام» به یک سال حبس و بابت اتهام «تشکیل گروه و دسته‌جات با هدف برهم زدن امنیت کشور» و «همکاری با افرادی از شبکه ضدانقلاب در خارج از کشور» به دو سال حبس محکوم شده است. با استناد به ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی دو سال از حکم زندان صادرشده قابل اجرا خواهد بود.

فرهاد پایار، روزنامه‌نگار و دایی غزاله زارع، در این ارتباط در گفت‌وگو با این رسانه گفت، فعالیت‌های روزنامه‌نگاری او در بخش فارسی دوپیچه وله و نشریه ایران ژورنال اصلی‌ترین دلیل بازداشت و صدور حکم زندان برای خواهرزاده‌اش در ایران است.

حمله به خبرنگاران صدای آمریکا و بی‌بی‌سی فارسی در کانادا

روز ۲۳ ژانویه ۲۰۲۴ (۳ بهمن ۱۴۰۲)، همزمان با تحسن اعتراضی میلاد محمدی، دادخواه، در شهر تورنتو کانادا در اعتراض به صدور و اجرای فراقانونی احکام اعدام در ایران، دو تن از

شهروندان ایرانی‌تبار ساکن کانادا اقدام به حمله فیزیکی به خبرنگاران صدای آمریکا و بی‌بی‌سی فارسی که برای پوشش خبری این تحصن در محل حاضر شده بودند، کردند.

ارسلان رسولی برای اجرای حکم زندان بازداشت شد

ارسلان رسولی عمارلویی، روز ۲۴ ژانویه ۲۰۲۴ (۴ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به شعبه اجرای احکام بازداشت و به زندان نوشهر منتقل شد.

با این وجود، در پی درخواست محمدصادق اکبری، رئیس کل دادگستری مازندران، حکم شش ماه حبس این روزنامه‌نگار، به رأی باز تبدیل و او به مزرعه کار زندانیان کلاردشت منتقل شد. ارسلان رسولی پیش‌تر به اتهام توهین به رهبری، به شش ماه حبس محکوم شده بود.

پریسا صالحی به یک سال حبس محکوم شد

پریسا صالحی، روزنامه‌نگار ساکن کرج، روز ۲۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۵ بهمن ۱۴۰۲)، با انتشار توییتی در حساب کاربری ایکس خود با اعلام خبر محکومیتش به یک سال حبس نوشت، شعبه اول دادگاه انقلاب کرج به ریاست موسی آصف‌الحسینی، به اتهام تبلیغ علیه نظام، او را به «یک سال حبس تعزیری، دو سال ممنوعیت خروج از کشور، دو سال ممنوعیت فعالیت در فضای مجازی و به طور عجیبی دو سال تبعید به زنجان» محکوم کرد.

خانه الهه رمضان‌پور در گرگان تفتیش شد

نیروهای امنیتی روز ۲۵ ژانویه ۲۰۲۴ (۵ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به خانه الهه رمضان‌پور در گرگان، اقدام تفتیش خانه و ضبط شماری از لوازم شخصی این روزنامه‌نگار از جمله لپ‌تاپ، تلفن همراه و دست نوشته‌های او کردند.

بهرروز بهزادی به جزای نقدی محکوم شد

شعبه ۹ دادگاه کیفری یک استان تهران، «بهرروز بهزادی»، مدیر مسئول روزنامه اعتماد، را به ۲۰ میلیون تومان جزای نقدی بدل از شش ماه زندان محکوم کرد.

دادستان تهران علیه شهرزاد همتی اعلام جرم کرد

در پی اعتراض شماری از کاربران حامی جمهوری اسلامی ایران در شبکه‌های اجتماعی، دادستانی تهران علیه شهرزاد همتی، روزنامه‌نگار و دبیر گروه جامعه روزنامه شرق، اعلام جرم کرد.

خانم همتی، روز ۳۰ ژانویه، ساعتی پیش از اجرای حکم اعدام چهار زندانی سیاسی گُرد توسط جمهوری اسلامی، در استوری صفحه اینستاگرام خود نوشته بود: «خوابم نمی‌بره... یعنی چند دقیقه دیگه ۴ نفر از ما کم میشه؟»

بازداشت و بازجویی آوات مام‌سلیم در اداره اطلاعات پیرانشهر

آوات مام‌سلیم (آوات برنو)، خبرنگار پایگاه خبری گُرد پیام، روز ۲۰ اکتبر ۲۰۲۴ (۱۲ بهمن ۱۴۰۲)، پس از احضار به اداره اطلاعات پیرانشهر در استان آذربایجان غربی و حضور او در این نهاد، مورد بازجویی قرار گرفت و موبایل این خبرنگار ضبط شد.

مراسم خاک‌سپاری سپهر شیرانی، شهروند خبرنگار بلوچ، برگزار شد

فعالان رسانه‌ای بلوچ، فوریه سال ۲۰۲۴ را با انتشار خبر جان‌باختن سپهر شیرانی، شهروند ۱۹ ساله ساکن زاهدان و شهروند خبرنگار فعال در شبکه‌های اجتماعی آغاز کردند. سپهر شیرانی روز ۳۰ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۰ بهمن ۱۴۰۲)، حوالی ساعت ۱۶، پس از خروج از خانه‌اش در زاهدان بازداشت شد.

در پی پیگیری خانواده این شهروند بلوچ، آنها مطلع شدند که فرزندشان توسط ماموران اداره اطلاعات سپاه و به‌دلیل اطلاع‌رسانی درباره مسائل اجتماعی سیستان و بلوچستان و انتشار پست‌های انتقادی از جمهوری اسلامی در صفحه اینستاگرامش، بازداشت شده بود.

بامداد روز پنجشنبه اول فوریه (۱۲ بهمن) و تنها دو روز پس از بازداشت سپهر شیرانی توسط ماموران اداره اطلاعات سپاه، پیکر بی‌جان این شهروند در حالی که از ناحیه سر هدف گلوله قرار گرفته بود، در پشت‌بام آپارتمان محل سکونتش پیدا شد. ماموران اطلاعات سپاه در

تماس با پدر و مادر سپهر شیرانی آنها را تحت فشار گذاشتند تا از اطلاع‌رسانی درباره قتل فرزندشان خودداری کنند.

پیکر سپهر شیرانی روز جمعه دوم ژانویه ۲۰۲۴ (۱۳ بهمن ۱۴۰۲)، در حالی به خاک سپرده شد که «علاوه بر اصابت گلوله به ناحیه سر، وجود آثار شکنجه (شلاق، کبودی روی تمام بدن و شکستگی دست راست) روی بدن سپهر شیرانی» قابل مشاهده بوده است. [۴]

ابراهیم مینگل، شهروند خبرنگار، با تودیع وثیقه آزاد شد

ابراهیم مینگل (براهویی)، شهروند خبرنگار بلوچ و فعال در شبکه‌های اجتماعی، پس از تحمل ۱۴ روز بازداشت، از بازداشتگاه اداره اطلاعات زاهدان آزاد شد.

حکم زندان نسرين حسنی اجرا شد

نسرين حسنی، روزنامه‌نگار و مدیرمسئول هفته‌نامه سیاحت شرق، روز ۴ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۵ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به شعبه دو دادرسی اجرای احکام بجنورد، برای اجرای حکم بازداشت و به زندان این شهر منتقل شد.

فره‌یختگان و خبرنگار این روزنامه از اتهامات انتسابی تبرئه شدند

اعضای هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، محمدامین ایمانجانی، مدیر مسئول روزنامه فره‌یختگان و صادق امامی، خبرنگار این روزنامه، را از اتهام «نشر اکاذیب، افشای اسرار شخصی، تهدید به هتک شرف و انتشار افترا و توهین»، تبرئه کردند.

هادی کسای زاده به شش ماه زندان محکوم شد

شعبه ۹ دادگاه کیفری یک استان تهران به ریاست قاضی کریمی، سیدهادی کسای زاده، مدیر مسئول ماهنامه میدان آزادی را به شش ماه زندان محکوم کرد.

پیش‌تر «اکبر عبداللهی»، سخنگوی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی در گفت‌وگو با رسانه‌ها اعلام کرده بود که اتهام‌های هادی کسای زاده در این پرونده، «انتشار

اسناد و محرمانه موضوع شکایت سازمان بازرسی کل کشور» درباره گزارشی با عنوان «گاف گاوی» بوده است.

فردای اقتصاد توقیف و روزنامه‌نگارانش بازداشت شدند

روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲)، در رویدادی بی‌سابقه، نیروهای امنیتی با ورود به تحریریه فردای اقتصاد، اقدام به محبوس کردن تمامی اعضای تحریریه و کارکنان این رسانه در ساختمان محل استقرار فردای اقتصاد کردند. ماموران همزمان با توقیف این رسانه، موبایل‌های تمامی روزنامه‌نگاران حاضر در تحریریه را ضبط و مانع از خروج آنها از ساختمان شدند.

این اقدام نامتعارف ماموران امنیتی در محبوس کردن روزنامه‌نگاران در دفتر تحریریه، تا ۱۴ ساعت پس از آغاز این رویداد ادامه یافت. پس از تجمع خانواده‌های روزنامه‌نگاران فردای اقتصاد مقابل ساختمان کیان و رسانه‌ای شدن این رویداد، به مرور شماری از روزنامه‌نگاران آزاد شدند.

از روزنامه‌نگاری که کماکان در تحریریه فردای اقتصاد محبوس بودند، علی میرزاخانی، سردبیر این رسانه، روز ۸ فوریه (۱۹ بهمن) آزاد شد و بهزاد بهمن‌نژاد، قائم‌مقام سردبیر فردای اقتصاد، علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، نیکان خبازی، مدیر استودیو و مهرداد عسگری، ویدئو ژورنالیست این رسانه، روز ۹ فوریه ۲۰۲۴ (۲۰ بهمن ۱۴۰۲) از تحریریه رسانه فردای اقتصاد به بازداشتگاه شاپور تهران منتقل شدند.

بهزاد بهمن‌نژاد و مهرداد عسگری پس از ۱۰ روز بازداشت موقت، روز پنج‌شنبه ۱۵ فوریه (۲۶ بهمن)، از بازداشتگاه آزاد شدند. فردای اقتصاد روز شنبه ۲۴ فوریه (۵ اسفند)، در حالی در بیستمین روز توقیف، بار دیگر فعالیت خود را از سر گرفت که کماکان نیکان خبازی و علی تسنیمی، در بازداشت بودند.

نیکان خبازی و علی تسنیمی، فعالان رسانه‌ای فردای اقتصاد، تا پایان فوریه و تا زمان تهیه این گزارش، بدون دسترسی به وکیل و محروم از ملاقات با خانواده، کماکان در بازداشتگاه

آگاهی شاپور محبوس بودند. تا پایان این ماه، تمامی تلفن‌های همراه، تبلت‌ها و لپ‌تاپ‌های اعضای تحریریه فردای اقتصاد نیز که همزمان با توقیف این رسانه، توسط پلیس امنیت اقتصادی تهران ضبط شده بود، کماکان به آنها تحویل داده نشد.

منصور ایران‌پور به جزای نقدی محکوم شد

منصور ایران‌پور، روزنامه‌نگار و زندانی سیاسی سابق، به پرداخت هفت میلیون تومان جزای نقدی محکوم شد.

شعبه ۱۱۳ دادگاه کیفری دو کرمان، در حکمی غیابی، منصور ایران‌پور را به اتهام «افترا»، موضوع ماده ۶۹۷ قانون مجازات اسلامی، به هفت میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. این حکم در پی اعتراض آقای ایران‌پور به عدم مسترد شدن شماری از لوازم شخصی او از جمله ساعت و انگشترهایش، علیه این روزنامه‌نگار صادر شده است.

نسرین حسنی به یک سال زندان محکوم شد

شعبه دو دادگاه تجدیدنظر استان خراسان شمالی، حکم یک سال زندان صادرشده در دادگاه بدوی علیه نسرین حسنی، روزنامه‌نگار و زندانی سیاسی محبوس در زندان بجنورد، را تایید کرد.

پیش‌تر، شعبه اول دادگاه انقلاب بجنورد به ریاست «حبیب‌الله پی‌رگزی»، نسرین حسنی را به صورت غیابی، به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شده بود. بر پایه دادنامه صادرشده علیه این روزنامه‌نگار، «انتشار مطالب و تصاویر در فضای مجازی» از مصادیق جرم عنوان شده بود.

کیما فتحی‌زاده به دادگاه کیفری سیرجان احضار شد

کیما (زهرا) فتحی‌زاده، خبرنگار ساکن تهران، برای روز ۱۸ فوریه ۲۰۲۴ (۲۹ بهمن ۱۴۰۲) به شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری دو شهرستان سیرجان، احضار شد.

دادگاه مطبوعات، روزنامه شرق را مجرم شناخت

با رأی هیات منصفه دادگاه‌های سیاسی و مطبوعاتی، موضوع شکایت پلیس اطلاعات فرماندهی انتظامی تهران، روزنامه شرق به اتهام «نشر اکاذیب» مجرم شناخته شد.

همزمان با آزادی سلطانعلی عابدی از زندان، این روزنامه‌نگار در پرونده‌ای دیگر به حبس محکوم شد

روز پنجشنبه ۱۵ فوریه ۲۰۲۴ (۲۶ بهمن ۱۴۰۲) و در پی پذیرش درخواست «زندان باز»، سلطانعلی عابدی، این روزنامه‌نگار از زندان مرکزی زاهدان آزاد شد. همزمان دادگاه تجدید نظر استان سیستان و بلوچستان، این روزنامه‌نگار را در پرونده دیگر به ۹۱ روز حبس محکوم کرد.

حکم زندان روح‌الله نخعی اجرا شد

روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار، روز ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ (۱۱ اسفند ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به دادسرای اجرای احکام اوین، برای اجرای حکم حبس بازداشت و به این زندان منتقل شد.

هادی کسای زاده به جزای نقدی محکوم شد

شعبه ۱۰۶۰ دادگاه کیفری دو کارکنان دولت تهران، هادی کسای زاده، مدیر مسئول ماهنامه میدان آزادی، را به ۲۰ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد. این دومین حکم صادرشده علیه این روزنامه‌نگار از آغاز سال ۲۰۲۴ میلادی است.

ابراهیم رشیدی با تودیع وثیقه از زندان مشگین‌شهر آزاد شد

ابراهیم رشیدی (ساوالان)، روزنامه‌نگار و پژوهشگر، روز ۲۲ فوریه ۲۰۲۴ (۳ اسفند ۱۴۰۲)، پس از تحمل ۵۴ روز بازداشت موقت، با تودیع قرار وثیقه ۲۰۰ میلیون تومانی از زندان مشگین‌شهر آزاد شد.

دو فیلم بردار مسجد مکی به حبس محکوم شدند

در ادامه تلاش جمهوری اسلامی برای ایجاد اختلال در اطلاع‌رسانی درباره جمع‌های اعتراضی در زاهدان، دادگاه تجدید نظر استان سیستان و بلوچستان، دو تن از فیلم برداران مسجد مکی این شهر را به زندان محکوم کرد.

دادگاه تجدید نظر سیستان و بلوچستان، حکم صادر شده در دادگاه بدوی علیه اسامه شهبخش (نارویی) فیلم بردار مسجد مکی زاهدان و عبدالنصیر شهبخش، فیلم بردار و نوه عبدالحمید اسماعیل زهی، امام جمعه اهل سنت این شهر، را تایید کرد.

دسامبر ۲۰۲۴ (دی ماه ۱۴۰۲)، شعبه اول دادگاه انقلاب زاهدان به ریاست «ابوالفضل جانفزا»، اسامه شهبخش (نارویی) و عبدالنصیر شهبخش را به یک سال زندان محکوم کرده بود. این دو فیلم بردار مسجد ملکی، روز ۲۷ ژوئن ۲۰۲۴ (۶ تیر ۱۴۰۲) توسط نیروهای امنیتی در زاهدان بازداشت و پس از تحمل نزدیک به پنج ماه حبس، روز ۱۸ نوامبر (۲۷ آبان)، از بند ۹ زندان زاهدان آزاد شده بودند.

سارا معصومی به شش ماه حبس تعلیقی محکوم شد

دادگاه تجدید نظر استان تهران، روز ۲۴ فوریه ۲۰۲۴ (۱۵ اسفند ۱۴۰۲)، سارا معصومی، روزنامه نگار، را به شش ماه زندان و دو سال محرومیت از حرفه روزنامه نگاری محکوم کرد. این حکم به مدت دو سال تعلیق شده است.

پویا دبیری مهر به جزای نقدی محکوم شد

دادگاه تجدید نظر استان تهران با «حذف» حکم زندان صادر شده در دادگاه بدوی علیه پویا دبیری مهر، این روزنامه نگار اقتصادی را به ۳۰ میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد.

حکم ۱۴ ماه زندان که پیش‌تر شعبه ۱۱۷۷ دادگاه کیفری دو تهران به اتهام «نشر اکاذیب و افترا» و در پی «شکایت فردی در اتاق بازرگانی» علیه پویا دبیری مهر صادر کرده بود، «با نظر قضات دادگاه تجدید نظر استان تهران حذف شد.»

کیمیا فتحی‌زاده، خبرنگار، به زندان و جزای نقدی محکوم شد

شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری دو شهرستان سیرجان، کیمیا زهرا فتحی‌زاده، خبرنگار ساکن تهران، را به شش ماه زندان، ۱۰ میلیون تومان جزای نقدی و دو سال منع از حرفه خبرنگاری محکوم کرد.

بر پایه دادنامه ارسال شده به دفاع از جریان آزاد اطلاعات، شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری دو شهرستان سیرجان روز ۲۱ فوریه ۲۰۲۴ (۱۴۰۲ اسفند)، با صدور حکمی کیمیا زهرا فتحی‌زاده را به اتهام «نشر اکاذیب»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، موضوع شکایت محسن نیک‌روز، دادستان سابق سیرجان، به شش ماه زندان و ۱۰ میلیون تومان جزای نقدی و به‌عنوان مجازات تکمیلی به دو سال منع از حرفه خبرنگاری محکوم کرده است. دادگاه اجرای حکم زندان صادرشده در این پرونده را به مدت ۳۰ ماه تعلیق کرده است.

محکومیت صبا آذریک به سه سال زندان

صبا آذریک، فعال رسانه‌ای ساکن تهران، مجموعاً به سه سال زندان، دو سال منع از فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و جزای نقدی محکوم شد.

توقف اجرای حکم؛ سعیده شفیعی از زندان اوین آزاد شد

سعیده شفیعی، داستان‌نویس و روزنامه‌نگار محبوس در زندان اوین، روز ۲ مارس ۲۰۲۴ (۱۴۰۲ اسفند)، با توقف اجرای حکم و برای پیگیری روند درمان بیماریش، آزاد شد.

امید فراغت، روزنامه‌نگار، احضار، بازداشت و تهدید شد

امید فراغت، روزنامه‌نگار ساکن کرج، روز شنبه ۲ مارس ۲۰۲۴ (۱۴۰۲ اسفند)، پس از احضار تلفنی به شعبه ۷ بازپرسی دادسرای عمومی و انقلاب این شهر و حضور او در این نهاد، بازداشت، تهدید و پس از ساعتی با تودیع قرار وثیقه آزاد شد.

مریم شکرانی، روزنامه‌نگار، به جزای نقدی محکوم شد

شعبه ۱۰۵۸ دادگاه کیفری دو تهران، مریم شکرانی، روزنامه‌نگار و دبیر گروه اقتصاد رسانه شرق را به شش میلیون تومان جزای نقدی محکوم کرد.

توقیف فردای اقتصاد؛ آزادی نیکان خبازی همزمان با تداوم بازداشت علی تسنیمی

نیکان خبازی، مدیر فنی و مسئول استودیوی فردای اقتصاد که از روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲) و همزمان با توقیف این رسانه، در بازداشت پلیس امنیت اقتصادی تهران بود، روز دوشنبه ۴ مارس (۱۴ اسفند)، از بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران آزاد شد.

به گفته منابع دفاع از جریان آزاد اطلاعات، به‌رغم آزادی نیکان خبازی پس از تحمل نزدیک به یک ماه بازداشت، کماکان علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، در بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران محبوس است. آقای تسنیمی، آخرین عضو از رسانه فردای اقتصاد است که پس از توقیف و بازداشت دسته‌جمعی اعضای تحریریه آن، کماکان در بازداشت به سر می‌برد.

محکومیت سومین روزنامه‌نگار به دلیل نوشتن درباره آرمیتا گراوند

زینب رحیمی، خبرنگار حوزه محیط زیست، به دلیل انتشار توییتی درباره جان‌باختن آرمیتا گراوند، روز ۴ مارس ۲۰۲۴ (۱۴ اسفند ۱۴۰۲)، به جزای نقدی محکوم شد. این سومین حکم صادرشده در کمتر از دو هفته گذشته علیه روزنامه‌نگاران ایرانی پیرامون این حادثه است.

روز ۲۴ فوریه ۲۰۲۴ (۵ اسفند ۱۴۰۲)، دادگاه تجدید نظر استان تهران، سارا معصومی را به شش ماه زندان و دو سال محرومیت از حرفه روزنامه‌نگاری محکوم کرد. این حکم را به مدت دو سال تعلیق شد. روز ۴ مارس ۲۰۲۴ (۱۴ اسفند ۱۴۰۲) نیز شعبه ۱۰۵۸ دادگاه کیفری دو تهران ویژه کارکنان دولت، مریم شکرانی را با اتهامی مشابه به شش میلیون جزای نقدی محکوم کرده بود.

توقف اجرای حکم؛ نسیم سلطان‌بیگی از زندان اوین آزاد شد

نسیم سلطان‌بیگی، روزنامه‌نگار محبوس در زندان اوین، روز ۹ مارس ۲۰۲۴ (۱۹ اسفند ۱۴۰۲)، با توقف اجرای حکم، برای پیگیری روند درمان بیماریش از این زندان آزاد شد.

پیگرد قضایی و قطع آگهی‌های دولتی روزنامه بشارت یزد در پی انتشار گزارشی انتقادی

در پی انتشار گزارشی انتقادی درباره آسیب‌های زیست محیطی «معدن مس دره زرشک» در روزنامه بشارت یزد، دادستان یزد و روابط عمومی استانداری این استان اقدام به شکایت از مدیر مسئول این رسانه کردند. همزمان اداره ارشاد و فرهنگ اسلامی یزد آگهی‌های دولتی که یکی از منابع اصلی درآمدی این رسانه است را قطع کرد.

تمامی مسئولان سازمان محیط زیست در پرونده واژگونی اتوبوس خبرنگاران تبرئه شدند

پس از نزدیک به سه سال از وقوع حادثه مرگبار اتوبوس حامل خبرنگاران در جاده نقده به ارومیه که به جان‌باختن مهشاد کریمی، خبرنگار خبرگزاری ایسنا و ریحانه یاسینی، خبرنگار خبرگزاری ایرنا، انجامید، شعبه ۱۱۸ دادگاه کیفری دو ارومیه راننده این اتوبوس را به حبس و پرداخت دیه محکوم کرد. در این پرونده تمامی مسئولان سازمان محیط زیست و ستاد احیای دریاچه ارومیه، تبرئه شدند.

پس از انتشار یک استوری انتقادی، حنا خلج، عکاس، از خبرگزاری ایرنا اخراج شد

حنا خلج، عکاس خبرگزاری ایرنای مرکز قزوین، پس از انتشار یک استوری انتقادی از مقام‌های دولتی، روز ۱۱ مارس ۲۰۲۴ (۲۱ اسفند ۱۴۰۲)، از این رسانه اخراج شد.

به گفته منابع دفاع از جریان آزاد اطلاعات، حنا خلج، عکاس خبری، که پس از انتقاد به بی‌اعتنایی مقام‌های دولتی به تجمع اعتراضی اهالی روستای «رشتقون» در استان قزوین، از کارش در خبرگزاری ایرنا تعلیق شده بود، روز دوشنبه با دریافت نامه‌ای اخراج شد.

آفتاب یزد پس از ۲۴ سال فعالیت به کار خود پایان داد

روزنامه سراسری آفتاب یزد، روز ۱۸ مارس ۱۴۰۲ (۲۸ اسفند ۱۴۰۲)، آخرین نسخه خود را منتشر کرد و پس از نزدیک به ۲۴ سال انتشار به فعالیت خود پایان داد.

عباسعلی مصلحی، روزنامه‌نگار، مجموعاً به ۷۴ ماه زندان محکوم شد

دادگاه انقلاب کاشان، عباسعلی مصلحی وادقانی را مجموعاً به ۲۲ ماه یک روز زندان و شعبه ۱۰۸ دادگاه کیفری دو کاشان، این روزنامه‌نگار را مجموعاً به ۵۲ ماه زندان محکوم کرد.

ابوبکر توحیدی، فعال رسانه‌ای، از زندان زاهدان آزاد شد

ابوبکر توحیدی، فعال رسانه‌ای و از فیلم‌برداران مسجد مکی زاهدان، روز ۲۴ مارس ۲۰۲۴ (۵ فروردین ۱۴۰۳)، پس از تحمل ۱۳۹ روز حبس در شرایط غیر انسانی زندان مرکزی زاهدان، از این زندان آزاد شد.

بازداشت موقت احسان قنبردادی، فعال رسانه‌ای، پس از انتقاد از فرماندار زابل

احسان قنبردادی، شهروند خبرنگار و کنشگر اجتماعی ساکن زابل در استان سیستان و بلوچستان، روز ۲۵ مارس ۲۰۲۴ (۶ فروردین ۱۴۰۳)، توسط نیروهای امنیتی بازداشت شد. او یک روز بعد با تودیع قرار وثیقه ۱۰۰ میلیون تومانی آزاد شد.

تداوم حبس مهدی افشارنیک در زندان اوین، در دومین ماه از زمان بازداشت

مهدی افشارنیک، روزنامه‌نگار اقتصادی و مستندساز ساکن تهران، در دومین ماه از تاریخ بازداشت، کماکان بلاتکلیف در زندان اوین محبوس است.

به گفته یک منبع مطلع، مهدی افشارنیک کماکان بدون داشتن وکیل و محروم از ملاقات با خانواده در زندان اوین محبوس است. به‌رغم بارها مراجعه همسر و وکیل این روزنامه‌نگار به دادرسی اوین، مقام‌های قضایی از پاسخگویی شفاف درباره دلایل بازداشت و اتهامات

انتسابی به مهدی افشارنیک خودداری می‌کنند. بی‌خبری از وضعیت مهدی افشارنیک، بر نگرانی‌های خانواده از سرنوشت این روزنامه‌نگار افزوده است.

مهدی افشارنیک، شامگاه روز سه‌شنبه ۳۰ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۰ بهمن ۱۴۰۲)، بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. قوه قضاییه تاکنون دو بار بدون ذکر دلیل بازداشت، اقدام به تایید دستگیری مهدی افشارنیک کرده است.

تداوم بازداشت و بلاتکلیفی علی تسنیمی در بازداشتگاه آگاهی شاپور

علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد - که روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲) و همزمان با توقیف فردای اقتصاد بازداشت شده بود- تا پایان ماه مارس، کماکان بدون دسترسی به وکیل در شرایط غیر انسانی بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران محبوس ماند.

به گفته منابع دفاع از جریان آزاد اطلاعات، علی تسنیمی در حالی وارد دومین ماه از زمان بازداشت موقت شد که کماکان از دسترسی به وکیل محروم ماند و در شرایط غیر استاندارد و فاقد حداقل زیست انسانی بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران زندانی شد.

تداوم بازداشت علی تسنیمی در شرایطی ادامه پیدا کرد که پیگیری خانواده این گوینده رادیو فردای اقتصاد برای تودیع وثیقه و صدور آزادی موقت او بی‌نتیجه بود.

کامیار فکور با پایان مرخصی به زندان اوین بازگشت

کامیار فکور، روزنامه‌نگار و فعال کارگری، با پایان مدت مرخصی، روز ۲۹ مارس ۲۰۲۴ (۱۰ فروردین ۱۴۰۳)، برای تحمل باقی‌مانده دوران محکومیتش به زندان اوین بازگشت.

حمله با چاقو به مجری تلویزیون ایران اینترنشنال در لندن

تلویزیون ایران اینترنشنال روز ۲۹ مارس ۲۰۲۴ (۱۰ فروردین ۱۴۰۳)، با انتشار خبری اعلام کرد، پوریا زراعتی، مجری این تلویزیون، در پی حمله افراد ناشناس با چاقو زخمی شده است.

ایران اینترنت‌نشال درباره جزئیات این رویداد نوشت، پوریا زراعتی هنگام خروج از خانه‌اش در لندن هدف حمله افراد ناشناس قرار گرفته است و ضاربین با ضربات چاقو او را از چند نقطه بدنش زخمی کرده‌اند. به نوشته ایران اینترنت‌نشال، مجری این تلویزیون «در حال حاضر در بیمارستان بستری و وضعیتش پایدار است.»

در پی انتشار خبر این رویداد، پلیس لندن با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد، هنوز علت حمله روشن نیست و ماموران همه انگیزه‌های ممکن را بررسی خواهند کرد. در این بیانیه آمده است: «با این حال با توجه به شغل قربانی به عنوان خبرنگار در یک سازمان رسانه‌ای فارسی‌زبان مستقر در بریتانیا، در کنار این واقعیت که اخیراً تهدیدهایی علیه این گروه از روزنامه‌نگاران مطرح شده بود، ماموران متخصص در بخش فرماندهی ضد تروریسم پلیس لندن آن را بررسی خواهند کرد.»

مجله ناداستان به فعالیت خود به پایان داد

مدیرمسئول مجله ناداستان اعلام کرد، انتشار این نشریه به دلیل آنچه او «فشارهای امنیتی و تهدید به قتل» نامید، پایان یافته است.

حسن عباسی، روزنامه‌نگار، به دادسرای فرهنگ و رسانه احضار شد

حسن عباسی، مدیر مسئول وبسایت خبری-تحلیلی اشکان نیوز، به شعبه ۱۶ بازپرسی دادسرای فرهنگ و رسانه تهران احضار شد. این روزنامه‌گار در ابلاغیه ارسال شده برای او به «نشر اکاذیب در فضای مجازی» موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، متهم شده است.

برای خواندن جزئیات کامل گاه‌شمار سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، به [وبسایت](#) دفاع از جریان آزاد اطلاعات مراجعه کنید.

۶- روزنامه‌نگاران زندانی در پایان ماه مارس

در پایان ماه مارس ۲۰۲۴، کماکان دست‌کم شش روزنامه‌نگار و فعال رسانه‌ای در زندان‌ها و بازداشتگاه‌های ایران محبوس هستند؛ ویدا ربانی در زندان اوین، نسرين حسنی در زندان بجنورد، کامیار فکور، روح‌الله نخعی و مهدی افشارنیک در زندان اوین و علی تسنیمی در بازداشتگاه آگاهی شاپور تهران.

ویدا ربانی

ویدا ربانی روزنامه‌نگار و فعال سیاسی، روز ۲۴ سپتامبر ۲۰۲۲ (۲ مهر ۱۴۰۱)، همزمان با تداوم اعتراضات زن، زندگی، آزادی در این سال، در تهران بازداشت شد. او در این پرونده توسط شعبه ۲۶ دادگاه انقلاب تهران به ریاست قاضی ایمان افشاری، از بابت اتهام «اجتماع و تبانی برای امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به شش سال حبس و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ از این قانون، به ۱۵ ماه حبس محکوم شد. با استناد به ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، شش سال حکم زندان صادرشده در این پرونده قابل اجرا خواهد بود.

ویدا ربانی، محکومیتی دیگر نیز در ارتباط با اعتراض به شلیک سپاه پاسداران به هوایم‌های PS752 دارد. جولای ۲۰۲۲ (مرداد ۱۴۰۱)، شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران، این روزنامه‌نگار را از بابت اتهام «توهین به مقدسات»، موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی، به پنج سال، به اتهام «اجتماع و تبانی به قصد ارتکاب جرم علیه امنیت کشور»، موضوع ماده ۶۱۰ از این قانون، به چهار سال، از بابت اتهام «فعالیت تبلیغی علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هشت ماه و به اتهام «اخلال در نظم عمومی»، موضوع ماده ۶۱۸ از این قانون، به هشت ماه حبس محکوم کرد.

همچنین دادگاه ویدا ربانی را تا پنج سال از فعالیت حرفه‌ای اعم از فعالیت در شبکه‌های اجتماعی و فعالیت سیاسی محروم کرد. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، پنج سال از مجموع حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار قابل اجرا خواهد بود.

نسرین حسنی

نسرین حسنی، روزنامه‌نگار و مدیرمسئول هفته‌نامه سیاحت شرق، روز ۴ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۵ بهمن ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به شعبه دو دادرسی اجرای احکام بجنورد، برای اجرای حکم بازداشت و به زندان این شهر منتقل شد.

این روزنامه‌نگار بجنوردی، روز ۵ نوامبر ۲۰۲۳ (۱۴ آبان ۱۴۰۲)، توسط دادگاه کیفری دو بجنورد به اتهام «تشویش اذهان عمومی از طریق نشر اکاذیب در فضای مجازی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه زندان و به اتهام «حضور در معابر و انظار عمومی بدون حجاب شرعی» موضوع ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی، به یک میلیون تومان جزای نقدی محکوم شده بود.

در بخش دیگری از همین پرونده و همزمان با تداوم حبس نسرین حسنی در زندان، شعبه دو دادگاه تجدیدنظر استان خراسان شمالی، حکم یک سال زندان صادرشده در دادگاه بدوی علیه این روزنامه‌نگار را تایید کرد.

پیش‌تر، شعبه اول دادگاه انقلاب بجنورد به ریاست «حبیب‌الله پیرگری»، نسرین حسنی را به صورت غیابی، به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال زندان محکوم شده بود. بر پایه دادنامه صادرشده علیه این روزنامه‌نگار، «انتشار مطالب و تصاویر در فضای مجازی» از مصادیق جرم عنوان شده بود.

کامیار فکور

کامیار فکور، روزنامه‌نگار حوزه کارگری، ۲۹ آوریل ۲۰۲۳ (۱۹ دیبیهشت ۱۴۰۲)، در آستانه روز جهانی کارگر بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. او پیش‌تر توسط شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به یک سال حبس محکوم شده بود. این حکم نهایتاً در شعبه ۳۶ دادگاه تجدیدنظر استان تهران به هشت ماه حبس تبدیل شد.

آگوست ۲۰۲۳، همزمان با تداوم حبس کامیار فکور در زندان، حکم دو سال حبس تعلیقی که در سال ۲۰۲۱ و به اتهام «نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی»، موضوع ماده ۷۴۶ قانون مجازات اسلامی، علیه این فعال کارگری صادر شده بود نیز به اجرا درآمد. کامیار فکور اکنون در حال تحمل دوران محکومیتش در زندان اوین محبوس است.

مهدی افشارنیک

مهدی افشارنیک، روزنامه‌نگار اقتصادی، روز چهارشنبه ۳۱ ژانویه ۲۰۲۴ (۱۱ بهمن ۱۴۰۲)، در خانه‌اش در تهران بازداشت و به زندان اوین منتقل شد. این روزنامه‌نگار طی مدت بازداشت از ملاقات با خانواده و داشتن وکیل محروم بود.

کماکان اطلاعی از اتهامات منتسب شده به مهدی افشارنیک در دست نیست و مقام‌های دادسرای زندان اوین، به‌رغم مراجعات متعدد خانواده و وکیل این روزنامه‌نگار به این نهاد قضایی، از پاسخگویی شفاف درباره آخرین وضعیت و دلایل بازداشت او، خودداری می‌کنند.

قوه قضاییه تاکنون دو بار بدون ذکر دلیل بازداشت، اقدام به تایید دستگیری مهدی افشارنیک کرده است. روز گذشته ۱۴ فوریه (۲۵ بهمن)، مسعود ستایشی، سخنگوی قوه قضاییه، در نشست خبری این نهاد، بدون نام بردن از مهدی افشارنیک، ادعای پیشین خبرگزاری قوه قضاییه، میزان، پیرامون بازداشت این روزنامه‌نگار اقتصادی را تکرار کرد: «بازداشت او به طور قطع و یقین هیچ ارتباطی با فعالیت رسانه‌ای وی ندارد. موارد مهمی در پرونده متشکله مطرح است و پرونده در مرحله تحقیقات مقدماتی است.»

مسعود ستایشی، در این نشست خبری توضیحی درباره دلایل بازداشت و اتهامات منتسب شده به مهدی افشارنیک نداد. پیش‌تر خبرگزاری قوه قضاییه، میزان، نیز با انتشار خبری کوتاه و بدون نام بردن از مهدی افشارنیک، اعلام کرده بود، بازداشت این روزنامه‌نگار ارتباطی به حرفه روزنامه‌نگاری ندارد. این در حالی است که در بسیاری از پرونده‌های تشکیل شده برای روزنامه‌نگاران، اساساً اشاره مستقیمی به اتهامات مرتبط با حرفه روزنامه‌نگاری نمی‌شود و اتهامات مبهم و در بسیاری از پرونده‌ها فاقد مصادیق مجرمانه است.

روح‌الله نخعی

روح‌الله نخعی، روزنامه‌نگار، روز ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ (۱۱ اسفند ۱۴۰۲)، پس از مراجعه به دادسرای اجرای احکام اوین، برای اجرای حکم حبس بازداشت و به این زندان منتقل شد.

روح‌الله نخعی، یکی از روزنامه‌نگاران بازداشت‌شده در ارتباط با اعتراضات زن، زندگی، آزادی، است. او در این پرونده، توسط شعبه ۲۸ دادگاه انقلاب تهران به اتهام «اجتماع و تبانی برای اقدام علیه امنیت ملی»، موضوع ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی، به دو سال و به اتهام «تبلیغ علیه نظام»، موضوع ماده ۵۰۰ قانون مجازات اسلامی، به هفت ماه حبس محکوم شد. این حکم مدتی بعد مورد تایید شعبه ۳۶ دادگاه تجدید نظر استان تهران قرار گرفت. با اعمال ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، دو سال از حکم زندان صادرشده علیه این روزنامه‌نگار قابل اجرا است.

حکم زندان روح‌الله نخعی درحالی اجرا شد که به گفته پرتو برهان‌پور، وکیل دادگستری، پرونده این روزنامه‌نگار پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی در دیوان عالی کشور و ارسال آن به شعبه هم‌عرض، «اصلاح» و روح‌الله نخعی مشمول بخشنامه «عفو و کاهش مجازات عمومی» شد. با این وجود «در حالی که انتظار می‌رفت پرونده در اجرای احکام و مانند هزاران پرونده دیگر مربوط به سال گذشته (سال ۲۰۲۲)، با قرار موقوفی تعقیب مختومه شود، حکم او اول اسفند ۱۴۰۲ اجرا شد».

علی تسنیمی

علی تسنیمی، گوینده رادیو فردای اقتصاد، یکی فعالان رسانه‌ای بازداشت‌شده در رویداد توقیف این رسانه است.

روز ۵ فوریه ۲۰۲۴ (۱۶ بهمن ۱۴۰۲)، در رویدادی بی‌سابقه، نیروهای امنیتی با ورود به تحریریه فردای اقتصاد، اقدام به محبوس کردن تمامی اعضای تحریریه و کارکنان این رسانه در ساختمان محل استقرار فردای اقتصاد کردند. ماموران همزمان با توقیف این رسانه،

موبایل‌های تمامی روزنامه‌نگاران حاضر در تحریریه را ضبط و مانع از خروج آنها از ساختمان شدند.

این اقدام نامتعارف ماموران امنیتی در محبوس کردن روزنامه‌نگاران در دفتر تحریریه، تا ۱۴ ساعت پس از آغاز این رویداد ادامه یافت. پس از تجمع خانواده‌های روزنامه‌نگاران فردای اقتصاد مقابل ساختمان کیان و رسانه‌ای شدن این رویداد، به مرور شماری از روزنامه‌نگاران آزاد شدند.

با این وجود، تا پایان ماه مارس و تا زمان تهیه این گزارش، علی‌تسنیمی کماکان بدون دسترسی به وکیل و محروم از ملاقات با خانواده، در بازداشتگاه آگاهی شاپور محبوس بود.

۷- پانویس

باشگاه روزنامه‌نگاران ایران، هرانا، گُردپا، رسانک، حال‌وش، انجمن حقوق بشر ایران (ارک) و کارون، رسانه‌ها و سازمان‌های حقوق بشری فعال در حوزه ثبت و گزارش‌گری موارد نقض حقوق بشر در ایران هستند که گزارشات آنها مورد استناد دفاع از جریان آزاد اطلاعات قرار می‌گیرد.

 DeFFI www.deffi.org

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

 DeFFI_Iran

